<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

તુષારભાઈ રજનીકાંતભાઈ શાહ

વી.

કમલ દયાની અને અન્ય.

કંટેમ્પ્ટ પીટીશન નં.(સી) ડી. નંબર ૧૧૦૬ ઓફ ૨૦૨૪

ઇન

(સ્પે. લીવ પીટીશન (ક્રી.) નંબર ૧૪૪૮૯ ઓફ ૨૦૨૩)

૦૭ ઓગસ્ટ ૨૦૨૪

[બી. આર. ગવઈ અને સંદીપ મહેતા, ન્યાયમૂર્તી શ્રીઓ]

વિચારણા માટે મુદ્દો

આરોપી–અરજદારને સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા આગોતરા જામીનનું સંપૂર્ણ વચગાળાનું રક્ષણ આપવામાં આવ્યું હતું, જ્યાં સુધી વર્તમાન એસએલપીના અંતિમ નિકાલ પર તેમાં ફેરફાર અથવા ફેરફાર કરવામાં ન આવે, જે આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા બાકી હતી.જો કે, ઉપરોક્ત આદેશના ઘોર ઉલ્લંઘનમાં, અરજદારને ઉપરોક્ત વચગાળાના આદેશના ચલણ દરમિયાન પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલી દેવામાં આવ્યો હતો.સામાવાળા–પોલીસ અધિકારીઓ અને એ.સી.જે.એમ. સામે અરજદાર દ્વારા દાખલ કરાયેલી અવમાનની અરજી . સામાવાળા, જો આ અદાલતના આદેશની અવગણના કરે છે.

હેડનોટ્સ

અદાલતની અવમાનના ક્યારે.આરોપી–અરજદારને આગોતરા જામીન આપતા સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા વચગાળાના આદેશની ચલણ દરમિયાન પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલી દેવામાં આવ્યો હતો.સામાવાળા (પોલીસ અધિકારીઓ અને એ.સી.જે.એમ.) સામે ઈરાદાપૂર્વકની આજ્ઞાભંગ અને અદાલતના આદેશની અવમાનના માટે અરજદાર દ્વારા દાખલ કરાયેલી બદનક્ષીની અરજી:

ઠરાવ્યુ: ૦૮.૧૨.૨૦૨૩ આદેશમાં ન આવી કોઈ શરત તિરસ્કાર હેઠળ ન હોતી.જે ભારતના બંધારણની કલમ ૧૩૯ હેઠળ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને પસાર કરવામાં આવ્યું હતું કે આરોપીઓને પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલી શકાય છે– તપાસ અધિકારી (આઈ. ઓ.)–સ્પર્ધક–સામાવાળા નંબર ૪ દ્વારા રિમાન્ડ અરજીમાં અરજદાર તપાસમાં સહકાર ન આપી રહ્યો હોવાનો દાવો કરવા માટે કરવામાં આવેલું ચિત્રણ સંપૂર્ણપણે બનાવટી હતું–આદેશના પાલન દરમિયાન.૦૮.૧૨.૨૦૨૩, આરોપીની પોલીસ કસ્ટડીની માંગણી કરવા માટે આઇ. ઓ. પાસે ન તો કોઈ સત્તા હતી અને ન તો રિમાન્ડ માટેની વિનંતી એ હકીકતની પૃષ્ઠભૂમિમાં વાજબી હતી કે મિલકતની વેચાણ માટેના મૌખિક કરારથી ઉદ્ભવેલા નાગરિક વિવાદના સંબંધમાં એફ. આઇ. આર. દાખલ કરવામાં આવી હતી–અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી આપવાની ન તો પ્રામાણિક હતી કે ન તો વાસ્તવિક જરૂર હતી–આમ, સામાવાળા નંબર ૪, અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી માટે અરજી કરીને ઉપરોક્ત આદેશની ખુલ્લેઆમ અવગણના અને

ઘોર તિરસ્કારમાં કામ કર્યું–વધુમાં, એ.સી.જે.એમ.–સ્પર્ધક–સામાવાળા નંબર ૭ એ પણ પક્ષપાત સાથે કામ કર્યું અને ઉચ્ચ અદાલતમાં અરજી કરી હતી. આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી મંજૂર કરતી વખતે હાથથી કાર્યવાહી–અરજદાર વતી દાખલ કરાયેલી એસ. એલ. પી. આખરે નક્કી કરવામાં આવી ન હતી અને હજુ પણ ચુકાદો બાકી હતો, જ્યારે રિમાન્ડ અરજી પર વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તેથી, તેણીએ આ અદાલતના આદેશનું કાલ્પનિક રીતે અર્થઘટન કરવા માટે આગળ વધવાનો કોઈ પ્રસંગ ન હતો અને તે પણ આઈ. ઓ. દ્વારા દાખલ કરાયેલી દૂષિત રિમાન્ડ અરજી પર કાર્યવાહી કરતી વખતે–તેણી દ્વારા રજૂ કરાયેલ કારણ કે તેણી ગુજરાત રાજ્યમાં સ્થાયી અને પ્રવર્તમાન પ્રથાને કારણે ખોટી ધારણા હેઠળ કામ કરી રહી હતી, તે આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશની અવગણના છે–તિરસ્કાર હેઠળના આદેશમાં માત્ર એક જ અર્થઘટનની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી એટલે કે. ધરપકડના કિસ્સામાં અરજદારને જામીન પર મુક્ત કરવો પડ્યો હતો–અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી મંજૂર કરવામાં અને ઉપરોક્ત સમયગાળો પૂરો થયા પછી તેને મુક્ત કરવામાં નિષ્ફળ રહેવામાં સામાવાળા નંબર ૭ ની કાર્યવાહી સ્પષ્ટપણે આ અદાલતના આદેશમાં સ્પષ્ટ છે.૦૮.૧૨.૨૦૨૩ અને તિરસ્કાર સમાન–સામાવાળા નંબર ૭ની અસંવેદનશીલ ક્રિયાઓએ પણ પોલીસ રિમાન્ડનો સમયગાળો પૂરો થયા પછી લગભગ ૪૮ કલાક સુધી અરજદારની ગેરકાયદેસર અટકાયતમાં ફાળો આપ્યો હતો–૧૮.૧૨.૨૩ સુધી આરોપીની અટકાયત ગેરબંધારણીય હતી અને કલમ ૨૦ અને ૨૧ની ભાવનાથી વિપરીત હતી–સામાવાળા નં.૪ અને ૭ આ

અદાલતના આદેશની અવમાનના કરવા માટે દોષિત હતા.૦૮.૧૨.૨૦૨૩. [પારસ ૪૫–૪૭,૫૯.૩,૫૯.૪,૬૦]

ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩–કલમ ૪૩૮–ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતા, ૨૦૨૩–કલમ ૪૮૨–આગોતરા જામીન–તપાસ અધિકારી (આઈ. ઓ.), જો સક્ષમ અદાલત દ્વારા આગોતરા જામીન મંજૂર થયા પછી આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ માંગવાની સ્વતંત્રતા હોય તો–ગુજરાત રાજ્યમાં પ્રવર્તમાન આવી લાંબા સમયથી ચાલતી પ્રથા વિશે ગુજરાત સરકાર અને ગુજરાત હાઈકોર્ટની અરજીઃ

આગોતરા જામીન આપવાની સત્તાનો ઉપયોગ નિયમિત રીતે નહીં પણ મોટા પ્રમાણમાં સાવચેતી સાથે થવો જોઈએ–એકવાર, કોર્ટ આગોતરા જામીન આપવા માટે લાગુ પડતા કડક પરિમાણોને ધ્યાનમાં રાખીને આવી શક્તિનો ઉપયોગ કરે, પછી આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી મેળવવા માટે, આગોતરા જામીનના આદેશ પાછળના હેતુને નકારી કાઢશે અને નિરાશ કરશે–ન તો કલમ ૪૩૮, સીઆરપીસી કે એસ.૪૮૨, બી. એન. એસ. એસ., ૨૦૨૩ આઈ. ઓ. ને આવી કોઈપણ સ્વતંત્રતાનો વિચાર કરે છે–ગુજરાત રાજ્યમાં પ્રવર્તમાન પ્રથા એ છે કે આગોતરા જામીન અરજી સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે અદાલતો નિયમિતપણે પ્રતિબંધાત્મક શરત લાદતી હોય છે, જેમાં આઈ. ઓ. ને આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી મેળવવા માટે સંપૂર્ણ પરવાનગી આપવામાં આવે છે, જેમની તરફેણમાં આગોતરા જામીનનો આદેશ પસાર કરવામાં આવે છે, તે

સુશીલા અગ્રવાલ વિરુદ્ધ રાજ્ય (એન. સી. ટી. દિલ્હી) ના કેસમાં આ અદાલતના બંધારણીય ખંડપીઠે આપેલા ચુકાદાના ગુણોત્તરનું સીધું ઉલ્લંઘન છે, જે [૨૦૨૦] ૨ એસ. સી. આર. ૧ તરીકે નોંધવામાં આવ્યું છે.[પરિચ્છેદ ૫૫,૫૮]

ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્ર–પોલીસ રિમાન્ડ મંજૂર કરવાની સત્તા–નિયમિત રીતે ન હોવાની કવાયત–મિલકતના વેચાણ અને ખરીદીને લગતા પ્રથમ દૃષ્ટિએ નાગરિક વિવાદમાં આરોપી–અરજદાર સામે એફઆઇઆર દાખલ કરવામાં આવી હતી–સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા તેમને આગોતરા જામીન આપતા વચગાળાના આદેશના ચલણ દરમિયાન તેમને પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલી દેવામાં આવ્યા હતા–અનિવાર્યતા:

ઠરાવ્યુ:

પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ મંજૂર કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ કરતા પહેલા, અદાલતોએ કેસની હકીકતો પર ન્યાયિક દિમાગનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ જેથી આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ ખરેખર જરૂરી છે કે કેમ તે સંતોષ થાય–રાજ્ય તરફથી માત્ર દાવો જ્યારે આગોતરા જામીન માટેની અરજીનો વિરોધ કરતી વખતે કે કસ્ટોડિયલ તપાસ પૂરતી નહીં હોય–રાજ્યએ તપાસના હેતુ માટે આરોપીની કસ્ટોડિયલ તપાસ શા માટે જરૂરી છે તે પ્રથમ દૃષ્ટિએ કેસ કરતાં વધુ બતાવવું અથવા સૂચવવું પડશે–અદાલતો તપાસ એજન્સીઓના સંદેશવાહક નથી અને રિમાન્ડ અરજીઓને નિયમિત રીતે મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં–વર્તમાન કેસમાં , અરજદાર સામેની એફ. આઈ. આર. એક વિવાદ સાથે સંબંધિત હતી જે પ્રથમ

દૃષ્ટિએ નાગરિક પ્રકૃતિની હોવાનું જણાય છે અને તેથી, મેજિસ્ટ્રેટે અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ મંજૂર કરતી વખતે તપાસ અધિકારીની લાઇનને અનુસરવી જોઈએ નહીં–અરજદારની પોલીસ કસ્ટડીની માંગ કરતી અરજી આ અદાલતની પરવાનગી લીધા વિના સ્વીકારવામાં આવી શકી ન હોત, જેમ કે સુશીલા અગ્રવાલ વિરુદ્ધ રાજ્ય (NCT of દિલ્હી) માં [૨૦૨૦] ૨ SCR ૧ તરીકે નોંધવામાં આવ્યું છે.[પારસ ૪૮–૫૦]

ફોજદારી કાયદો–તપાસ–પૂછપરછ કરવામાં આવે ત્યારે, આરોપી ગુનો કબૂલાત કરવા માટે બંધાયેલો નથીઃ

ઠરાવ્યુઃ

આરોપી દ્વારા અસહકાર કરવો એ એક બાબત છે અને આરોપી દ્વારા ગુનો કબૂલ કરવાનો ઇનકાર કરવો એ બીજી બાબત છે–આરોપી પર કોઈ જવાબદારી રહેશે નહીં કે તેની પૂછપરછ કરવામાં આવે ત્યારે તેણે ગુનો કબૂલ કરવો જ જોઈએ અને તે પછી જ તપાસ અધિકારીને સંતોષ થશે કે આરોપીએ તપાસમાં સહકાર આપ્યો છે.[પરિચ્છેદ ૩૫]

દંડ પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૭૩–એસ. એસ.૫૪, ૨૦૦, ૨૦૨ – બિન–પાલન–આરોપી–અરજદાર દ્વારા કસ્ટોડિયલ હિંસાની ફરિયાદ–એ.સી.જે.એમ.–સ્પર્ધક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ ફરિયાદ પર નોંધ કરી હતી કે આરોપીના પગની

વ્યક્તિગત તપાસ કર્યા પછી, તેણીને તેના પર કોઈ ઈજા મળી નથીઃ

ઠરાવ્યુઃ

જ્યારે આરોપી પોલીસ કસ્ટડીમાં ત્રાસની ફરિયાદ કરે છે, ત્યારે સંબંધિત મેજિસ્ટ્રેટની ફરજ છે કે તેણે આરોપીની ત્રાસની ફરિયાદ મુજબ તબીબી તપાસ કમલ–૫૪ મુજબ કરાવી હોય. ૧૬.૧૨.૨૦૨૩ ના રોજ અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ઔપચારિક ફરિયાદને ૮મા એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા આગળ ધપાવવામાં આવી હતી, જેમણે ૨૨.૧૨.૨૦૨૩ પર તેની નોંધ લીધી હતી અને નિર્દેશ આપ્યો હતો કે ફરિયાદને કોગ્નીજન્સ લેવામા આવેલ ખાનગી ફરિયાદ પર નોંધ લેવામાં આવ્યા પછી, ફરિયાદી અને તેના સાક્ષીઓના નિવેદનો સૂચવેલ ફરજિયાત કલમ–૨૦૦ અને ૨૦૨ પ્રક્રિયાનો આશરો લઈને નોંધવા જોઈએ.જો કે, તારીખ ૨૨.૧૨.૨૦૨૩ ના ઉપરોક્ત આદેશની સંપૂર્ણ અવગણના કરીને, સામાવાળા નંબર ૭ એ અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદને ફગાવી દીધી હતી, જે આદેશને અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રીવીઝન અરજીમાં ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા યોગ્ય રીતે ઉલટાવી દેવામાં આવ્યો હતો.[પરિચ્છેદ ૫૪]

કેસ કાયદો દર્શાવેલ છે

સુનિલભાઈ સુધીરભાઈ કોઠારી વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય (૨૦૧૪) એસ. સી. સી. ઓનલાઇન ગુજરાત ૧૪૪૫૧–૨૬બાતલ.

સુશીલા અગ્રવાલ વિરુદ્ધ રાજ્ય (દિલ્હીનું એન.સી.ટી) [૨૦૨૦] ૨

એસ.સી.આર. ૧:(૨૦૨૦) ૫ SCC ૧–અનુસરવામાં આવ્યું.

સિદ્ધરામ સતલિંગપ્પા મેત્રે વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય [૨૦૧૦] ૧૫ એસસીઆર ૨૦૧:(૨૦૧૧) ૧ એસસીસી ૬૯૪; પરમવીર સિંહ સૈની વિરુદ્ધ બલજિત સિંહ અને અન્ય [૨૦૨૦] ૧૩ એસસીઆર ૭૭૦:(૨૦૨૧) ૧ એસસીસી ૧૮૪; સનુજ બંસલ વિ. ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ર. (અપીલ કરવા માટે વિશેષ રજા માટેની અરજી (સીઆરએલ.) નંબર. ૧૦૫૩૬/૨૦૨૩); રેખા વિ. સ્ટેટ ઓફ ટી. એન. [૨૦૧૧] ૪ એસસીઆર ૭૪૦:(૨૦૧૧) ૫ એસસીસી ૨૪૪; અશોક કુમાર વિરુદ્ધ કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ ચંદીગઢ (૨૦૨૪) એસસીસી ઓનલાઇન એસસી ૨૭૪; પી. ચિદમ્બરમ વિરુદ્ધ ડિરેક્ટોરેટ ઓફ એન્ફોર્સમેન્ટ (૨૦૧૯) ૧૪ એસસીઆર ૪૫૦:(૨૦૧૯) ૯ એસ. સી. સી. ૨૪–ઉલ્લેખિત.

કાયદાઓની યાદી

અદાલતોની અવમાનના અધિનિયમ , ૧૯૭૧; ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩; ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતા, ૨૦૨૩; ભારતનું બંધારણ; આવકવેરો અધિનિયમ , ૧૯૬૧; મની લોન્ડરિંગ નિવારણ અધિનિયમ , ૨૦૦૨.

મુખ્ય શબ્દોની યાદી

આગોતરા જામીન; આગોતરા ધરપકડ જામીન; સંપૂર્ણ વચગાળાનું રક્ષણ; વચગાળાનો આદેશ; એસ.એલ.પી. વિચારાધીન; રિમાન્ડ અરજી; પોલીસ કસ્ટડી; પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ; વચગાળાના આદેશની ચલણ દરમિયાન પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ; તિરસ્કાર; તિરસ્કાર હેઠળ આદેશ; અદાલતની

અવમાનના; તિરસ્કાર અરજી; ઈરાદાપૂર્વકની આજ્ઞાભંગ; અદાલતના આદેશની અવમાનના; અને એ.સી.જે.એમ./મેજિસ્ટ્રેટ તિરસ્કાર માટે દોષિત; રિમાન્ડ અરજી; નાગરિક વિવાદને ફોજદારી રંગ આપવામાં આવ્યો; મિલકતના વેચાણ માટે મૌખિક કરાર; બિન-કાર્યરત સીસીટીવી કેમેરા; અવજ્ઞા; કુલ તિરસ્કાર; તિરસ્કાર; સમકાલીન; ઉશ્કેરણીજનક ક્રિયાઓ; કસ્ટોડિયલ હિંસા; ગેરકાયદેસર અટકાયત; ગેરકાયદેસર કસ્ટડી; કસ્ટોડિયલ તપાસ; આરોપી દ્વારા અસહયોગ; ગુનાની કબૂલાત કરવાનો ઇનકાર; પોલીસ કસ્ટડીમાં ત્રાસ; કથિત કસ્ટોડિયલ હિંસા વિભાગીય કાર્યવાહીનો વિષય; વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતા; સ્વતંત્રતાનો અધિકાર.

માંથી કેસ ઊભો થાય છે

આંતરિક/ફોજદારી અપીલ ન્યાયનિર્ણયઃ કંટેમ્પ્ટ પીટીશન નં.(સી) ડી. નંબર ૧૧૦૬ ઓફ ૨૦૨૪ ઇન (સ્પે. લીવ પીટીશન (ક્રી.) નંબર ૧૪૪૮૯ ઓફ ૨૦૨૩)

ક્રી. મીસ્ક. એપ્લીકેશન નં. ૧૫૨૪૨ ઓફ ૨૦૨૩ માં અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત હાઈકોર્ટના તા.૦૫.૧૦.૨૦૨૩ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી. ૨૦૨૩નો નંબર ૧૪૪૮૯ અને સ્પે. લીવ પીટીશન (સી. આર. એલ.) ૨૦૨૪નો નંબર ૫૩૭ અને ૧૧૧૬

પક્ષો તરફે ઉપસ્થીત

ઇકબાલ સૈયદ, સિનિયર એડ., રાજીવ કુમાર, અનુરાગ સિંહ, જે. કે. મિશ્રા, અમાન સૈયદ, મોહમ્મદ અસલમ, અનિક કાદરી, વિશ્રુત ભંડારી, દીપેશ દલાલ,

આબિદ અલી બિરાની, એડ.અરજદાર માટે.

એસ. વી. રાજુ, સુશ્રી ઐશ્વર્યા ભાટી, સુશ્રી અર્ચના પાઠક દવે, નિખિલ ગોયલ, ડી. એન. રે, આર. બસંત, સિનિયર એડવોક્સ., શ્રીમતી સ્વાતિ ઘિલ્ડિયાલ, પ્રશાંત ભગવતી, સુશ્રી દેવયાની ભટ્ટ, સુશ્રી નેહા સિંહ, સુશ્રી દેવ્યાંતી ભટ્ટ, કે. પરમેશ્વર, સુશ્રી રુચિ કોહલી, સુશ્રી સૃષ્ટિ મિશ્રા, કુશાગ્ર પાંડે, સુશ્રી રાધા ગુપ્તા, આશુતોષ ઘાડે, સુશીલ શુક્લા, નિમિત ભીમજિયાની, પૂર્વિશ જીતેન્દ્ર મલકન, સુશ્રી નેહા ભિડે, સુશ્રી ધરિતા પૂર્વિશ મલકન, સુશ્રી દીપા ગોરસિયા, આલોક કુમાર, કુશ ગોયલ, એડ.સામાવાળા માટે.

સુપ્રીમ કોર્ટનો ચુકાદો/આદેશ

ચુકાદો

કોર્ટ દ્વારા

તિરસ્કાર અરજી (નાગરિક) નં.....૨૦૨૪ (ડી. નં. ૨૦૨૪ નો ૧૧૦૬)

એસ. એલ. પી. (સી. આર. એલ.) માં ના (ઓ).૧૪૪૮૯ વર્ષ ૨૦૨૩

૧. ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૧૨૯ સાથે વાંચેલા અદાલતની અવમાનના અધિનિયમ , ૧૯૭૧ની અનુચ્છેદ ૧૨ હેઠળ તાત્કાલિક અરજી અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે, જેમાં સામાવાળાઓ દ્વારા ઈરાદાપૂર્વકની અવજ્ઞા કરવાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે–આ અદાલત દ્વારા એસએલપી (સીઆરએલ) માં ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ પસાર કરાયેલા આદેશની

અવગણના કરનારાઓ. ૧૪૪૮૯–૨૦૨૩.

સંક્ષિપ્ત હકીકતોઃ–

૨. અરજદાર અને અન્ય સહ–આરોપીઓને ૨૧મી જુલાઈ, ૨૦૨૩ના રોજ સામાવાળા–સામાવાળા નંબર ૬ (ફરિયાદી) દ્વારા દાખલ કરાયેલી એફ. આઈ. આર. નંબર ૧૧૨૧૦૦૬૮૨૩૦૨૬૬માં આરોપી તરીકે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા, જેમાં આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો કે અરજદારને ૧૫ દુકાનોના વેચાણ માટે ફરિયાદી પાસેથી રૂ. ૧.૬૫ કરોડની રોકડ રકમ મળી હતી, પરંતુ મૌખિક સમજૂતી કરતી વખતે આરોપી દ્વારા ખાતરી આપવામાં આવી હોવા છતાં તેનો કબજો ફરિયાદીને સોંપવામાં આવ્યો ન હતો.

૩. અરજદારે ઉપરોક્ત એફઆઈઆરના સંબંધમાં તેની ધરપકડની આશંકા સાથે સેશન્સ કોર્ટ પાસેથી આગોતરા જામીનની માંગ કરી હતી, જેને નકારી કાઢવામાં આવી હતી, ત્યારબાદ હાઈકોર્ટમાં આગોતરા જામીન માટેની અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે પણ નકારી કાઢવામાં આવી હતી.નારાજ થઈને અરજદારે એસએલપી (સીઆરએલ) દાખલ કરીને આ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો હતો. નંબર ૧૪૪૮૯–૨૦૨૩ આગોતરા જામીનની માંગ કરે છે.

૪. આ અદાલતે અરજદારને ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આદેશ દ્વારા વચગાળાના આગોતરા જામીન આપ્યા હતા (ત્યારબાદ તેને 'તિરસ્કાર હેઠળના આદેશ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે), જે અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યું છેઃ–

"૧. વાદગ્રસ્ત આદેશના અવલોકનથી બહાર આવશે કે ઉચ્ચ અદાલતે

ગુણદોષના આધારે પણ આ કેસને ધ્યાનમાં લીધો નથી.

૨. આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, નોટિસ જારી કરો, જે ચાર અઠવાડિયામાં પરત કરી શકાય.

૩. સામાન્ય પદ્ધતિ ઉપરાંત, અરજદારને પ્રતિવાદી/રાજ્ય માટે સ્થાયી વકીલ દ્વારા નોટિસ આપવાની સ્વતંત્રતા આપવામાં આવે છે.

૪. જાહેરાત વચગાળાના આદેશ દ્વારા, ધરપકડના કિસ્સામાં અરજદારને સુરત શહેરના વેસુ પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધાયેલી નં.૧૧૨૧૦૦૬૮૨૩૦૨૬૬ તારીખ ૨૧.૦૭.૨૦૨૩ ની એફઆઈઆરના સંબંધમાં જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવે, જે તેને રૂ૨૫,૦૦૦/– (માત્ર રૂપિયા પચીસ હજાર) ની રકમના અને તે જ રકમની એક અથવા વધુ જામીનગીરીઓ સાથે વ્યક્તિગત બોન્ડનો અમલ કરવાને આધીન છે, .

૫. જો કે, અરજદારને તપાસમાં સહકાર આપવા અને જ્યારે પણ આવું કરવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે ત્યારે તપાસ અધિકારીને જાણ કરવા નિર્દેશ આપવામાં આવે છે."

૫. અરજદાર ૧૧મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ વેસુ પોલીસ સ્ટેશનમાં ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ તિરસ્કાર હેઠળના આદેશની નકલ સાથે તપાસમાં જોડાવાનો અને સહકાર આપવાનો ઈરાદો સાથે હાજર થયો હતો.તપાસ અધિકારી શ્રી આર. વાય. રાવલ (સામાવાળા નંબર ૪) એ અરજદારની ધરપકડ કરી હતી અને ત્યારબાદ, ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના આદેશની શરતોમાં જરૂરી

જામીન બોન્ડના અમલ પર તેને જામીન પર મુક્ત કર્યો હતો.તે જ દિવસે, અરજદારને ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩ ની કલમ ૪૧ એ હેઠળ નોટિસ આપવામાં આવી હતી (તેને 'સીઆરપીસી' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) જેમાં તેને વધુ નિવેદન નોંધવા માટે તપાસ અધિકારી સમક્ષ પોલીસ સ્ટેશનમાં હાજર રહેવાની જરૂર છે.જ્યારે અરજદાર પોલીસ સ્ટેશનમાં હાજર થયો, ત્યારે તેને ૧૨મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ની બીજી નોટિસ આપવામાં આવી હતી, જેમાં તેને રિમાન્ડ માંગવાના હેતુથી સંબંધિત એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટની અદાલત સમક્ષ હાજર રહેવાની જરૂર હતી.૧૨મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ની નોટિસની સામગ્રી સુસંગત છે અને તાત્કાલિક તિરસ્કાર અરજીના પરિણામ પર અસર કરતી સામગ્રી હશે અને તેથી, તૈયાર સંદર્ભ માટે તે નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવી છેઃ–

" સૂચના

આથી તમને લેખિત સ્વરૂપમાં આ સૂચના આપવામાં આવી છે કે, વેસુ પોલીસ સ્ટેશન સમક્ષ નોંધાયેલ ભારતીય દંડ સંહિતાના ભાગ–એ–૧૧૨૧૦૦૬૮૨૩૦૩૬૬/૨૦૨૩ ના કલમ–૪૨૦, ૧૨૦(બી)દ્વારા કરવામાં આવેલા ગુનાની બાબત માટે. ફરિયાદી અભિષેક વિનોદકુમાર ગોસ્વામીની ઉંમરઃ૨૮ વર્ષો, વ્યવસાયઃસી/૪૦૫, સૂર્યા પેલેસ, સીટી લાઇટ, સુરત સિટી મોબાઇલ નંબર ૯૮૭૯૨૧૫૦૪૪ ખાતે રહેતા બિઝનેસ રિયલ એસ્ટેટ દ્વારા તમારી અને અન્ય લોકો સામે ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેના માટે તમે ૦૮/૧૨/૨૦૨૩ સ્પે. લીવ પીટીશન નં.૧૪૪૮૯/૨૦૨૩ ની બાબતમાં

ભારતની માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશ મુજબ હાજર રહ્યા હતા અને ૨૧.૦૦ વાગ્યે ૧૧/૧૨/૨૦૨૩ પર તમારી ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ કોર્ટના આદેશના આધારે જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.ગુનાની તપાસની કાર્યવાહી દરમિયાન, તમને આથી જાણ કરવામાં આવે છે કે તમે જાતે અથવા તમારા વકીલ દ્વારા ૧૩/૧૨/૨૦૨૩ પર **૧૫.૦૦** વાગ્યે ૫ મા એડિશનલ સિનિયર સિવિલ જજ અને એ.સી.જે.એમ. સુરત કોર્ટ નંબર ૬૦૮, નવી કોર્ટ બિલ્ડિંગ, આઠવાલીન સુરત સમક્ષ રિમાન્ડની બાબત માટે હાજર રહો, જેની મહેરબાની કરીને ગંભીરતાથી નોંધ કરો.

તારીખ ૧૨/૧૨/૨૦૨૩

આર. વાય. રાવલ

પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર

વેસુ પોલીસ સ્ટેશન

સુરત શહેર

તુષાર રજનીકાંત શાહ
રહેઠાણ
ફ્લેટ નંબર ઇ/૯૦૨, ફ્લોરેન્સ બિલ્ડિંગ,
રાજહંસ સિનેમા સામે, વીઆઇપી રોડ, વેસુ,
સુરત સિટી મોબાઇલ નંબર ૯૮૨૫૦૩૮૪૭૫ "

૬. એ નોંધવું યોગ્ય છે કે આ નોટિસ આ અદાલત દ્વારા ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ પસાર કરાયેલા આદેશનો સ્પષ્ટ સંદર્ભ આપે છે.જો કે, નોટિસ એ

પાસા પર આનંદપૂર્વક મૌન છે કે અરજદારે તપાસમાં સહકાર આપ્યો ન હતો.

૭. ઉપરોક્ત નોટિસના પાલનમાં, અરજદાર ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ ૬ ઠ્ઠી એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, સુરત ('અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૭') સમક્ષ હાજર થયો હતો, જે તારીખે તપાસ અધિકારીએ તેની સાત દિવસની પોલીસ કસ્ટડી માટે અરજી દાખલ કરી હતી.જ્યારે રિમાન્ડ અરજી હાથ ધરવામાં આવી ત્યારે અરજદારનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા વિદ્વાન વકીલે ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ તિરસ્કાર હેઠળ આદેશની એક નકલ રજૂ કરી હતી અને ભારપૂર્વક રજુઆત કરી હતી કે સુપ્રીમ કોર્ટે, અરજદારને વચગાળાનું રક્ષણ પૂરું પાડતી વખતે તપાસ અધિકારીને પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ મેળવવા માટે કોઈ સ્વતંત્રતા આપી ન હતી અને તેથી, રિમાન્ડની માંગ કરતી અરજીને નકારી કાઢવી જોઈએ.જો કે, ૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ., સુશ્રી દીપાબેન સંજયકુમાર ઠાકર, અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૭એ અરજદારને વચગાળાનું રક્ષણ આપતા આ અદાલત દ્વારા ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ પસાર કરાયેલા આદેશની ઘોર મજાક ઉડાવતા અવલોકન કર્યું હતું કે સુપ્રીમ કોર્ટના આદેશમાં એવું સૂચવવામાં આવ્યું નથી કે તપાસ અધિકારી આરોપીના રિમાન્ડની માંગ કરી શકતા નથી અથવા કોર્ટ રિમાન્ડ મંજૂર કરી શકતી નથી અને તે મુજબ, તેમણે અરજદારને ૧૬મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ સુધી પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલવા માટે આગળ વધ્યા હતા.૧૩ મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના રોજનો આદેશ જે આ તિરસ્કારની કાર્યવાહીનો પાયો છે તે નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છેઃ–

“વેસુ પોલીસ સ્ટેશનના ગુનાહિત રજિસ્ટ્રેશન નંબરની ૧૧૨૧૦૦૬૮૨૩૦૨૬૬/૨૦૨૩ બાબતમાં દોષિત તુષાર રજનીકાંત શાહની એવેલેશન પોલીસ કસ્ટડી રીમાન્ડને નીચેથી અરજી કરવાનો આદેશ.

૧. રજૂ કરવામાં આવેલી અરજીને એ જ રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે; બાબતનો રેકોર્ડ પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે.ફરિયાદી પક્ષ તરફથી લર્નડ એપીપી શ્રી એસ. પી. ચૌહાણ અને આરોપી વ્યક્તિ તરફથી લર્નડ વકીલ શ્રી દીપેશ દલાલ દ્વારા રજૂ કરાયેલી દલીલો સાંભળી.

૨. તે લર્નડ એપીપી શ્રી સૌરભભાઈ ચૌહાણનું પ્રતિનિધિત્વ છે કે, આરોપી વ્યક્તિ સામેનો કરવામાં આવેલા ગુના માટે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૨૦, ૧૨૦[ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ બી] મહત્તમ સાત વર્ષની સજા માટે નોંધવામાં આવી છે જેમાં વર્તમાન આરોપી દ્વારા ભજવવામાં આવેલી મુખ્ય ભૂમિકા અને કુલ ૧૫ દુકાનો આરોપી નં. સુમિત ગોયેન્કાએ માહિતી આપી કે તે બિલ્ડર છે અને તે મુજબ ફરિયાદી અને સાક્ષીએ રૂ. ૧,૬૫,૦૦,૦૦૦/– વિચારણા તરીકે અને ચેક દ્વારા પણ રૂ૫૪,૦૦,૦૦૦/– ની રકમ મેળવવામાં આવી હતી અને તે સંદર્ભમાં આરોપી નં.૫, ૬ અને ૭ ને ચુકવણી ડાયરીઓ આપવામાં આવી અને પછી આરોપી કાવતરાખોર દ્વારા આયોજિત ગુનાએ છેતરપિંડી [છેતરપિંડી] છેતરપિંડીનો ગુનો કર્યો.રિમાન્ડ માટેના આધાર

અનુસાર, તેઓ રજૂ કરે છે કે મુખ્ય આરોપીએ ફરિયાદી પાસેથી કુલ ૯ ચેક લીધા છે જે વર્તમાન બાબત માટે મહત્વપૂર્ણ છે અને તે તપાસ કાર્યવાહીના હેતુ માટે એકત્રિત કરવા જરૂરી છે.વસૂલાત માટે રૂ. ૧,૬૫,૦૦,૦૦૦/– બાકી છે અને ઉમરા પોલીસ સ્ટેશન ફર્સ્ટ ક્રિમિનલ રજિસ્ટર નંબર ૬૨/૨૦૧૯ માં અન્ય ગુનાઓને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૪૭, ૪૪૮, ૪૫૧, ૪૨૭, ૧૧૪ કરવામાં આવેલા ગુના માટે એફ.આઇ.આર નોંધવામાં આવી છે અને તે મુજબ, ગુનાહિત ઇતિહાસ ધરાવતી અને પોલીસ તપાસમાં સહકાર ન આપતી આરોપી વ્યક્તિ અન્ય સહ–આરોપીઓ ફરાર છે, અને તેથી, ૭ દિવસના પોલીસ રિમાન્ડની મંજૂરી આપવા વિનંતી કરવામાં આવી છે.

૩. તા.૦૫/૧૦/૨૦૨૩ ના રોજ આરોપી વ્યક્તિ વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી દીપેશ દલાલે આર/ક્રિમિનલ મિસ્કના આદેશની નકલ રજૂ કરી હતી.[આગોતરા જામીન માટે] અરજી નંબર ૧૫૨૪૨/૨૦૨૩ અને અપીલ કરવા માટે સ્પેશીયલ લીવ [ક્રી] નંબર ૧૪૪૮૯/૨૦૨૩ તારીખ ૦૫/૧૨/૨૦૨૩ ની બાબતમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ આદેશ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો અને રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જો આરોપીની અટકાયત કરવામાં આવે અને રિમાન્ડનો કોઈ ઉલ્લેખ ન હોય તો જામીન મુક્ત કરવાનો આદેશ છે.આગળ જતાં, તેઓ રજૂ કરે છે કે અરજદારે પોલીસ તપાસમાં સહકાર આપ્યો છે અને ભવિષ્યમાં પણ સહકાર આપવાનું ચાલુ રાખશે જેથી રિમાન્ડની જરૂર નથી.વધુમાં, તેઓ રજૂ કરે છે કે વર્તમાન બાબતમાં મહત્તમ સજાની જોગવાઈ સાત વર્ષ છે, તેથી, સતેંદર

એન્ટિલ વિરુદ્ધ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના સીબીઆઈના કેસમાં રિમાન્ડ અરજીને યાંત્રિક રીતે મંજૂર કરી શકાતી નથી, જેમ કે ચુકાદામાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે આરોપી વારંવાર પોલીસ સ્ટેશનમાં હાજર રહ્યો છે અને તેણે તપાસમાં સંપૂર્ણ સહકાર આપ્યો છે, તેથી ઉપરોક્ત અરજીને નકારી કાઢવાનો પ્રસ્તાવ છે.

૪. સાંભળ્યું કે, સદર કેસ બાબતે ૨૧/૭/૨૦૨૩ ના રોજ ફરિયાદીએ વેસુ પોલીસ સ્ટેશનમાં કુલ ૭ આરોપીઓ સામે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૨૦,૧૨૦ [બી] હેઠળ ફરિયાદ નોંધાવી હતી.કલમ ૪૦,૧૨૦ (બી) હેઠળ ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવે છે જે મહત્તમ સાત વર્ષની સજાની જોગવાઈ કરે છે.જો આપણે રિમાન્ડ અરજીમાં ઉલ્લેખિત આરોપી તુષાર રજનીકાંત શાહના વર્તનને લગતી બાબતની ડાયરી લઈએ તો વર્તમાન કેસમાં સહ–આરોપીની હજુ ધરપકડ થવાની બાકી છે.જ્યાં સુધી "ધરપકડના કારણે અરજદારને જામીનમાંથી મુક્ત કરવાનો" આદેશ પસાર ન થાય ત્યાં સુધી પોલીસ સ્ટેશનમાં તપાસ માટે અપીલની સ્પેશીયલ લીવ નંબર ૧૪૪૮૬/૨૦૨૩ હાજર ન હોય તેવી બાબત માટે તેમને ૮/૧૨/૨૦૨૩ પર બોલાવવામાં આવશે.મેટર ડાયરીની હકીકતો નોંધપાત્ર બને છે.પોલીસે મુખ્ય આરોપીના ઘરની મુલાકાત લીધી છે, કલમ ૪૧ (એ) હેઠળ નોટિસ અને રીમાઇન્ડર જારી કર્યા છે પરંતુ આરોપી પોતે ઘરે હાજર ન હતો, તેની પત્ની અથવા તેની માતા હાજર હતી અને જવાબ આપ્યો કે તે છેલ્લા બે મહિનાથી ત્યાં હતો.હાજર ન હોવાનો અર્થ એ છે કે આરોપી વ્યક્તિએ

પોલીસ તપાસની કાર્યવાહીમાં સહકાર આપ્યો ન હતો.માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશ પછી રજૂ થયેલી ૧૧/૧૨/૨૦૨૩ ની મેટર ડાયરીને ધ્યાનમાં રાખીને અને તેનો જવાબ લખીને મુખ્ય ફરિયાદની હકીકતોને ધ્યાનમાં લેતા, તે રેકોર્ડ પર પ્રથમ દૃષ્ટિએ સ્પષ્ટ છે કે વર્તમાન આરોપી સાથે અન્ય સહ–આરોપી સાથે વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો છે, જે વર્તમાન મામલાના મુખ્ય આરોપી છે.આરોપી સુમિત ગોયનકાની હજુ ધરપકડ કરવાની બાકી છે, અન્ય આરોપીઓની હજુ ધરપકડ કરવાની બાકી છે, તે દિશામાં પોલીસ તપાસ બાકી છે.વર્તમાન બાબતમાં તે તપાસ બાકી છે કે કયા આરોપીએ પ્રોજેક્ટની મિલકતનું ચૂકવેલ વળતર લીધું; મુખ્ય આરોપીએ તેના નિવેદનમાં સ્વીકાર્યું છે કે ડાયરી તેના દ્વારા લખવામાં આવી હતી.તેથી, તે સ્પષ્ટ થાય છે કે તેમની ગુનાહિત ભૂમિકા છે અને જો આપણે આત્યંતિક મહત્વની નોંધ લઈએ, તો વર્તમાન કેસમાં ફરિયાદી પક્ષે પૂર્વ–આયોજિત અને ગુનાહિત કાવતરાના ગંભીર આક્ષેપો કર્યા છે, તો તે સંબંધમાં સંપૂર્ણ તપાસ બાકી છે.વર્તમાન બાબતમાં આરોપીની કાર્યપદ્ધતિને રેકોર્ડ પર લાવવી જરૂરી બને છે.આ તબક્કે એ નોંધવું જોઈએ કે વર્તમાન સમયમાં જમીન અને મકાનો જેવી મિલકત સંબંધિત ગુનાઓની રકમમાં વધારો થયો છે, જેમાં બિલ્ડર સ્તરના મોટાભાગના લોકો પણ સામેલ છે, જ્યારે વર્તમાન બાબતમાં ૧૫ દુકાનોનો સોદો છે, તેથી વળતરની રકમ રૂ. ૧,૬૫,૦૦,૦૦૦/– ચૂકવવામાં આવે છે, ગુનાની સંપૂર્ણ તપાસ જરૂરી બને છે જેથી રિમાન્ડ અરજીમાં જણાવેલા કારણો સાચા હોય.જો સહ–આરોપીની યોગ્ય રીતે તપાસ કરવામાં આવે અને ગુનાની કાર્યપદ્ધતિ રેકોર્ડ પર મૂકવામાં આવે તો

હાલની અરજી મંજૂર થવા પાત્ર છે.આ તબક્કે આગળ વધવામાં જણાવેલા કારણોમાં સત્ય છે.જો સહ–આરોપીની યોગ્ય રીતે તપાસ કરવામાં આવે અને ગુનાની કાર્યપદ્ધતિ રેકોર્ડ પર મૂકવામાં આવે તો હાલની અરજી મંજૂર થવા પાત્ર છે.આગળ જતાં, આ તબક્કે એ નોંધવું જોઈએ કે વિદ્વાન વકીલ શ્રી દીપેશ દલાલે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશ પર ભાર મૂક્યો છે પરંતુ તે આદેશમાં એવો કોઈ આદેશ આપવામાં આવ્યો નથી કે તપાસ અધિકારી રિમાન્ડની માંગણી ન કરી શકે અથવા અહીંની અદાલત રિમાન્ડ મંજૂર ન કરી શકે, તેથી સતેંદર એન્ટિલ વિરુદ્ધ સીબીઆઈના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુકાદામાં નિર્ધારિત તમામ સિદ્ધાંતોનું આ અદાલત દ્વારા પાલન કરવામાં આવ્યું છે.વર્તમાન બાબતમાં રીમાન્ડ અરજી આપમેળે નહીં પરંતુ મામલાના સંજોગો, ડાયરી અને આરોપીના આચરણને ધ્યાનમાં રાખીને, હું ન્યાયના હિતમાં નીચેના આદેશને યોગ્ય અને યોગ્ય માનું છું.(સંદર્ભ પૂરો પાડવામાં આવ્યો છે)

//આદેશ//

રીમાન્ડ એપ્લિકેશનને આંશિક રીતે મંજૂરી છે.

આરોપી તુષાર રજનીકાંત શાહની પોલીસ કસ્ટડી ૧૫.૦૦ વાગ્યે ૧૬/૧૨/૨૦૨૩ સુધી મંજૂર કરવામાં આવે છે.

આરોપી વ્યક્તિ અને તપાસ અધિકારીની સહી આદેશ પસાર થયા પછી

મેળવવામાં આવશે.

તપાસ અધિકારી માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટની માર્ગદર્શિકાનું કડક પાલન કરશે અને

આ આદેશની એક નકલ મુખ્ય ન્યાયિક મેજિસ્ટ્રેટને મોકલશે.

ખુલ્લી અદાલતમાં ૧૩/૧૨/૨૦૨૩ પર આ આદેશ ઉચ્ચાર્યો.

૧૩/૧૨/૨૦૨૩
સુરત

દીપાબેન સંજયકુમાર ઠાકર
૬. એડલ.મુખ્ય ન્યાયિક શહેર સુરત
[જી.જે.૦૦૯૪૩]

જોવા મળે છે.

અમાન્ય સાઈન કરો

જોવા મળે છે.

અમાન્ય સાઈન કરો

આરોપીની ધરપકડ કરવામાં આવી

અને રિમાન્ડ ઓર્ડરની નકલ પ્રાપ્ત થાય છે.

અમાન્ય સાઈન કરો

આજે રિમાન્ડના આદેશનો ખુલાસો પ્રાપ્ત થયો છે.

અમાન્ય સાઈન કરો "

૮. અરજદારે આરોપ લગાવ્યો છે કે પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડના સમયગાળા દરમિયાન, તેને નાયબ પોલીસ કમિશનર (સામાવાળા નંબર ૩) અને પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર (સામાવાળા નંબર ૪) દ્વારા ત્રાસ આપવામાં આવ્યો હતો.વધુમાં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે રિમાન્ડનો સમયગાળો પૂર્ણ થયા પછી, અરજદારને ૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ., એટલે કે, સામાવાળા નંબર ૭ દ્વારા કલમ ૪૩૭ સી.આર.પી.સી. હેઠળ નિયમિત જામીન અરજી દાખલ કરવા માટે દબાણ કરવામાં આવ્યું હતું, જેના પર વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ (ટૂંકમાં 'એ.પી.પી.') દ્વારા વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો.છઠ્ઠા એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) એ ૧૬મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આદેશ દ્વારા જામીન માટેની અરજીને મંજૂરી આપવા માટે આગળ વધ્યા.

૯. ૧૬ મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના રોજ, જ્યારે અરજદારને રિમાન્ડ સમયગાળાના અંતે ૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો, ત્યારે તેણે પોલીસ કસ્ટડીમાં ત્રાસ અંગે ફરિયાદ કરી હતી, જે હકીકત ૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) દ્વારા ૧૬ મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના આદેશ પત્રકમાં નોંધવામાં આવી હતી.૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ. (સામાવાળા –સામાવાળા નંબર ૭) અરજદારનું નિવેદન વર્ચ્યુઅલ રીતે નોંધવા માટે આગળ વધ્યું જાણે કે તેની ક્રોસ–એક્ઝામિનેશન કરવામાં આવી રહી હોય.તેણીએ આરોપી–અરજદારના પગનું સ્વ–નિરીક્ષણ

કરવાની કવાયત પણ હાથ ધરી હતી અને કાર્યવાહી પત્રકમાં ટિપ્પણી કરી હતી કે તેના પર માર મારવાના કોઈ ચિહ્નો દેખાતા નથી.આ કાર્યવાહીઓ મર્યાદિત ક્ષેત્રમાં હાથ પર રહેલા મુદ્દા સાથે સુસંગત છે અને આમ, તૈયાર સંદર્ભ માટે તે અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવી છેઃ–

“મારું નામ તુષાર રજનીકાંત શાહ છે, હું ૪૩ વર્ષનો છું.હું ઘણી વસ્તુઓ કહેવા માંગુ છું, પરંતુ મારી માનસિક સ્થિતિ યોગ્ય નથી જેથી હું બધું યોગ્ય રીતે નિર્દેશિત કરી શકું.

પ્રશ્નકર્તાઃ	પોલીસ સામે તમારી ફરિયાદ શું છે?
જવાબઃ	હા, મને ખૂબ મારવામાં આવે છે, યાતનાઓ પણ આપવામાં આવે છે.
પ્રશ્નકર્તાઃ	શરીરના કયા ભાગ પર માર મારવામાં આવે છે?
જવાબઃ	મને બેસવાની મંજૂરી આપી અને પગના તળિયે માર મારીયો અને સત્યશોધક યંત્ર તરીકે લખેલા પટ્ટાથી માર મારવો.
પ્રશ્નકર્તાઃ	કોણે માર માર્યો?
જવાબઃ	ત્રણ અધિકારીઓ ત્યાં હતા, (૧) એ. સી. પી. ગુર્જર સાહેબ, આઈ. પી. એસ. અને અન્ય બે હું ઓળખી શકું છું જો હું તેમને જોઉં અને તેઓ સાદા પોશાકમાં હતા અને નેમ પ્લેટ ત્યાં

	નહોતી. હું ત્યાં ગયો ત્યારથી મેં ભોજન આપ્યું નથી.ફરિયાદ કરનાર અભિષેક અથવા અખિલેશ કે જેમના ચહેરા પર કાળો ડાઘ હોય તેઓ ત્યાં યાતનાઓ આપી રહ્યા હતા.
પ્રશ્નકર્તાઃ	શું યાતનાઓ આપવામાં આવી હતી?
જવાબઃ	પૈસા આપવા માટે, સમાધાન કરો, આ બધું મારા પિતાનું છે અને તમને છોડશે નહીં.
પ્રશ્નકર્તાઃ	આ સિવાય તમારી ફરિયાદ શું છે?
જવાબઃ	હવે હું શાંતિથી બપોરનું ભોજન કર્યા પછી કહીશ.
પ્રશ્નકર્તાઃ	તમે તમારા પગ પર ઊભા છો?
જવાબઃ	હા.
પ્રશ્નકર્તાઃ	શું તમને ઊભા રહેવામાં કોઈ સમસ્યા છે?
જવાબઃ	મને ડાબા પગમાં વધુ તકલીફ થાય છે.
પ્રશ્નકર્તાઃ	શું તમે કોર્ટમાં તમારા પગ પર ચાલવા આવ્યા છો?
જવાબઃ	હા.
પ્રશ્નકર્તાઃ	હવે તમે પોલીસ વિરુદ્ધ બીજું કંઈ કહેવા માંગો છો?
જવાબઃ	હવે કંઈ નહીં
ઉપરોક્ત નિવેદન મારા દ્વારા વાંચવામાં આવે છે અને ત્યારબાદ હું મારી સહી	

કરું છું.
આરોપીના પગના નીચેના ભાગ પર આરોપીનું નિવેદન લીધા પછી મેં આત્મ–નિરીક્ષણ કર્યું છે જેમાં માર મારવાની કોઈ નિશાની મળી નથી. મારી રૂબરૂ એસ. ડી./– અમાન્ય ૧૬/૧૨/૨૩ (કુમ. ડી. એસ. ઠાકર)

આજે, રિમાન્ડ પૂર્ણ થયા પછી હાજર આરોપીએ પોલીસ સામે ફરિયાદ કરી હતી કે તેઓએ તેની સાથે દુર્વ્યવહાર કર્યો છે જે આરોપીના નિવેદન મુજબ નોંધવામાં આવ્યો છે.જો કે, આરોપીના પગના તળિયેથી વિગતવાર તપાસ કર્યા પછી, આરોપ મુજબ કોઈ ચિહ્નો મળ્યાં નથી.આરોપીની ફરિયાદ છે કે તેને "સત્યશોધક યંત્ર લેખિત પટ્ટા" દ્વારા માર મારવામાં આવે છે, જો કે, એ નોંધવું જોઈએ કે જે દિવસે આરોપીને રિમાન્ડ આપવામાં આવ્યો હતો તે દિવસે આરોપીએ જે કપડાં પહેર્યા હતા તે ત્રણ દિવસના રિમાન્ડ પછી આજે તેણે પહેરેલા કપડાંથી અલગ છે, તે જોઈ શકાય છે કે તે સ્વચ્છ અને યોગ્ય છે.આરોપીની શારીરિક સ્થિતિને જોતા પણ એવું તારણ કાઢી શકાય છે કે તેને સારી સ્થિતિમાં રાખવામાં આવ્યો હતો અને તેના પરિવાર દ્વારા તેને સ્વચ્છ કપડાં આપવામાં આવ્યા હતા જે પોલીસ દ્વારા આરોપીને સોંપવામાં આવ્યા હતા.તે આરોપીની રજુઆત છે કે જ્યારે તે રિમાન્ડ પર ગયો તે દિવસે તેને ભોજન આપવામાં આવ્યું ન હતું.જો આરોપીનું નિવેદન નોંધવું હોય અને સાચું માનવામાં આવે તો પણ, આરોપ મુજબ, બેલ્ટથી માર માર્યા પછી, આરોપી આજે તેના પગ પર યોગ્ય રીતે ઊભો

રહી શકે તે શક્ય ન હતું.તેથી, તેમના દ્વારા આપવામાં આવેલા નિવેદન કે તેમને ભોજન આપવામાં આવ્યું નથી, તેના પર વિશ્વાસ કરી શકાતો નથી.આરોપીએ શરૂઆતમાં કહ્યું હતું કે, તેની પાસે કહેવા માટે ઘણી બધી બાબતો છે પરંતુ તેની માનસિક સ્થિતિને કારણે તે બધું સ્પષ્ટ રીતે વ્યક્ત કરી શક્યો નથી.જો કે, એ નોંધવું વિચિત્ર છે કે આરોપી દ્વારા કરવામાં આવેલા ઉપરોક્ત નિવેદન દરમિયાન, તે વારંવાર તેના વકીલ તરફ જોઈ રહ્યો હતો. વકીલ જવાબ આપતી વખતે જેના કારણે આરોપીને પૂછવામાં આવ્યું હતું કે, "તમે તમારા વકીલને કેમ જોઈ રહ્યા છો અને જવાબ આપી રહ્યા છો, તમારી સાથે દુર્વ્યવહાર કરવામાં આવે છે તો તમારે જાણવું જોઈએ કે શું થયું છે અને તમારે જ તમારું નિવેદન આપવું પડશે." ત્યારબાદ તેમણે પોતાનું નિવેદન આપ્યું છે.આરોપીએ ફરિયાદ કરી નથી કે તેને માનસિક ત્રાસ આપવામાં આવે છે.આ તબક્કે, એ ઉલ્લેખ કરવો નોંધપાત્ર છે કે આરોપી સમાજમાં પ્રતિષ્ઠા ધરાવતા બિલ્ડર તરીકે કામ કરે છે અને આવી સ્થિતિમાં અને સંજોગોમાં, પૂછપરછ માટે પોલીસ કસ્ટડીમાં રહેવું, તેના માટે અસ્વસ્થતા હોઈ શકે છે.આરોપીની માનસિક સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, પોલીસ સામે તેના દ્વારા કરવામાં આવેલા ગંભીર આક્ષેપો વર્તમાન કેસ અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને વાજબી અને ન્યાયી સાબિત થઈ શક્યા નથી.આજે કરવામાં આવેલા ઉપરોક્ત તમામ અવલોકનો અને મૂલ્યાંકનો આરોપીનું સીધું નિરીક્ષણ કરીને નોંધવામાં આવે છે.

એસ. ડી./– અમાન્ય
૧૬/૧૨/૨૩
૬ઠા વધારાના સિનિયર સિવિલ જજ અને
એ.સી.જે.એમ. સુરત."

૧૦. ઉલ્લેખનીય છે કે ૧૬મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ નિયમિત જામીન આપવાના આદેશને અનુસરીને, અરજદારને નવા જામીન બોન્ડ દાખલ કરવાની ફરજ પડી હતી અને આખરે ૧૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ તેને કસ્ટડીમાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો.દેખીતી રીતે, પોલીસ કસ્ટડીનો સમયગાળો પૂરો થયા પછી પણ અરજદારને લગભગ ૪૮ કલાક સુધી કેદમાં રાખવામાં આવ્યો હતો.કસ્ટડીમાંથી મુક્ત થયા પછી તરત જ, અરજદારે પોલીસ કમિશનરને ફરિયાદ (પરિશિષ્ટ પી–૧૦) દાખલ કરી હતી જેમાં ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ પોલીસ (અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૩), પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર (અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૪), પોલીસ કોન્સ્ટેબલ (અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૫) અને વેસુ પોલીસ સ્ટેશનના અન્ય પોલીસ અધિકારીઓ દ્વારા ત્રાસનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો.આ ફરિયાદમાં પોલીસ સ્ટેશનના સીસીટીવી ફૂટેજ માંગવા અને સાચવવા માટે પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી, જેથી વેસુ પોલીસ સ્ટેશનના પોલીસ અધિકારીઓ રેકોર્ડિંગના રૂપમાં પુરાવા સાથે ચેડા ન કરે અને આમ, અરજદારની ફરિયાદના કેસમાં ગંભીર પૂર્વગ્રહ પેદા કરે.જો કે, પોલીસ કમિશનરે અરજદારની ઉપરોક્ત ફરિયાદની કોઈ નોંધ લીધી ન હતી, જેના પર અરજદારે સામાવાળા–સામાવાળા નંબર ૩,૪ અને ૫ તેમજ ફરિયાદી એટલે કે સામાવાળા–સામાવાળા નંબર ૬ સામે ખાનગી ફરિયાદ દાખલ કરી હતી.અરજદારે ફરિયાદમાં સ્પષ્ટ રીતે આરોપ લગાવ્યો હતો કે તેને વેસુ પોલીસ

સ્ટેશનમાં ત્રાસ આપવામાં આવ્યો હતો, જ્યાં કેસનો ફરિયાદી પણ હાજર હતો અને તેના પર ફરિયાદીને ચૂકવણી કરવા અને આ મામલે સમાધાન કરવા દબાણ કરવામાં આવ્યું હતું.

૧૧. ૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) રજા પર હોવાથી, ફરજ પરના વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ (૮ મી એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ) એ ૨૧ મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના આદેશ દ્વારા ઉપરોક્ત ફરિયાદની નોંધ લીધી હતી, જેમાં સ્પષ્ટ તારણ આવ્યું હતું કે ફરિયાદ કરાયેલ કૃત્યો સંબંધિત પોલીસ અધિકારીઓ દ્વારા સત્તાવાર ફરજો બજાવતી વખતે કરવામાં આવ્યા ન હતા અને તેથી, કલમ ૧૯૭ સીઆરપીસી હેઠળ કાર્યવાહી કરવાની મંજૂરીની જરૂર નહોતી. આ ફરિયાદ ૩ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ના રોજ ચકાસણી માટે રાખવામાં આવી હતી.

૧૨. બાદમાં, ૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) એ ફરિયાદ હાથ ધરી હતી અને કલમ ૨૦૦ અને ૨૦૨ સીઆરપીસી દ્વારા ફરજિયાત તરીકે ફરિયાદી અને તેના સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધ્યા વિના ૬ મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ ના આદેશ દ્વારા તેને નકારી કાઢવા માટે આગળ વધ્યા હતા. આ આદેશની સામગ્રીઓને તાત્કાલિક તિરસ્કાર અરજીના ચુકાદાના હેતુ માટે પણ માન્ય ગણવામાં આવે છે કારણ કે તે અવમાનના–પ્રતિવાદી નંબર ૭ ના વર્તન પર સીધી અસર કરે છે અને તેથી, તે તૈયાર સંદર્ભ માટે અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવી રહ્યા છેઃ– "ફોજદારી તપાસ નં. ૨૮૦/૨૦૨૩

આંક ૧ તળેનો હૂકમ

૧. આ ખાનગી ફરિયાદ ફરિયાદી તુષાર રજનીકાંત શાહ દ્વારા પોલીસ અધિકારીઓ સામે આઈપીસીની કલમ ૩૨૩,૩૪૨,૩૪૪,૩૬૩,૩૮૪,૫૦૪,૫૦૬ (૨), ૧૨૦ (બી) હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી છે. ફરિયાદકર્તાની અરજીમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે તેની સામે વેસુ પોલીસ સ્ટેશનમાં એ–ભાગ સીઆર નં.૧૧૨૧૦૦૬૮૨૩૦૨૬૬/૨૩ એ તારીખ ૨૧.૭.૨૦૨૩ કલમ ૪૨૦,૧૨૦ (બી) હેઠળ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે, જેમાં તેનો આરોપી નંબર તરીકે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો.૪. તપાસ અધિકારીએ તેમનું નિવેદન લીધું છે.ફરિયાદીએ સુરતની મુખ્ય જિલ્લા અને સત્ર ન્યાયાધીશની માનનીય અદાલતમાં આગોતરા જામીન અરજી નં. ૫૯૨૨/૨૦૨૩ જે તારીખે ૧.૮.૨૦૨૩ પર નકારી કાઢવામાં આવી હતી.ત્યારબાદ તેમણે માનનીય ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં સી. આર. એમ. એ. નંબર <આઈ. ડી. ૨] દાખલ કર્યો અને આંશિક રીતે તેને મંજૂરી આપવાનો આદેશ આપ્યો, તેનાથી નારાજ થઈને ફરિયાદીએ નંબર ૫.૧૦.૨૦૨૩ ધરાવતી તારીખે માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટમાં એસ. એલ. પી. દાખલ કરી હતી અને તેમની આગોતરા જામીન અરજીને મંજૂરી આપતા આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.ઉપરોક્ત આદેશનો પીછો કરતા ફરિયાદીએ વેસુ પોલીસ સ્ટેશનમાં

તારીખ ૧૧.૧૨.૨૦૨૩ પર આરોપી નં. ૪ અને જામીન બોન્ડ અને જામીન આપવામાં આવ્યા.ત્યારબાદ એ તારીખ ૧૨.૧૨.૨૦૨૩ પર હાજર રહેવા માટે નોટિસ જારી કરી છે અને તેથી તારીખ ૧૨.૧૨.૨૦૨૩ ૧/૦૦ પર હાજર રહ્યા અને રાત સુધી ૧૦/૦૦ સુધી પોતાનો જવાબ આપ્યો.ત્યારબાદ, આજની તારીખે ૧૩.૧૨.૨૦૨૩. એ તેના માટે ૭ દિવસના રિમાન્ડની માંગ કરી છે અને માનનીય નીચલી અદાલતે ૩ દિવસના રિમાન્ડની મંજૂરી આપતા આદેશ આપ્યો છે.તેમના દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે સત્યશોધક યંત્ર પટ્ટા સાથે પોલીસ રિમાન્ડ કસ્ટડી દરમિયાન ૩૫ થી ૪૦ પટ્ટા મારવા અને સમાધાન કરવા માટે, તેણે શારીરિક રીતે અસ્વસ્થ થઈને અસહ્ય બળજબરી કરી છે અને તેથી તે માનસિક રીતે અસ્વસ્થ થઈ ગયો અને પરિવારના સભ્યોએ હિંમત આપી અને તેણે હાજર ફરિયાદ દાખલ કરી.ફરિયાદીએ આરોપી સામે કાનૂની તપાસ કરવાની વિનંતી કરી છે.

૨.૩.૧.૨૦૨૪ ચકાસણીની તારીખે ફરિયાદીની ફરિયાદ મુજબ અને ઉપરોક્ત ચકાસણીમાં તેણે તેની ફરિયાદ મુજબ હકીકતો દર્શાવી નથી.તેણે એ હકીકત જણાવી નથી કે કયા પોલીસ અધિકારીએ તેને માર માર્યો છે.તેની ચકાસણીમાં ફરિયાદ અરજી સાથે સરખામણી કરો વિવિધ હકીકતો બહાર આવી રહી છે જેમ કે "એક વ્યક્તિ પગ પર ઊભો હતો અને મને પગના તળિયે મારતો હતો." આ એક વ્યક્તિ તરીકે જે પોલીસ

અધિકારી ત્યાં હતો, આવી કોઈ હકીકતો જણાવવામાં આવી નથી.કપડાં આપવા કોણ આવતું હતું તે પૂછવા માટે, તેના ઘરમાંથી કોઈ આવ્યું નથી, તેના મિત્ર રાજેન્દ્રભાઈ રાવલ આવ્યા, તેમણે આવી હકીકતો જણાવી છે પરંતુ આવા કોઈ મિત્રનું નામ તેમણે તેમના સાક્ષી તરીકે ઉલ્લેખ કર્યું નથી અથવા સાક્ષીના સોગંદનામાની દસ્તાવેજી પુરાવા તરીકેની સૂચિ મૂળ ફરિયાદ સાથે રજૂ કરવામાં આવી છે.કથિત ફરિયાદીએ તેના પરિવારમાંથી કોઈ પણ વ્યક્તિ કપડાં આપવા માટે આવે છે તે અંગે સંતોષકારક સ્પષ્ટતા કરી નથી.ત્યારબાદ તેમને સ્પષ્ટ રીતે પૂછવામાં આવ્યું હતું કે તેમને આ અદાલતમાં લાવવામાં આવે તે પહેલાં રિમાન્ડ પૂર્ણ થયા પછી તેમને તબીબી તપાસ માટે લઈ જવામાં આવ્યા હતા અને તેનો જવાબ તેઓ સકારાત્મક રીતે આપે છે.આ તબક્કે તે નોંધપાત્ર છે કે ઉપરોક્ત મૂળ કેસમાં એટલે કે વેસુ પોલીસ સ્ટેશન એ–ભાગ સીઆર નંબર ૧૧૨૧૦૦૬૮૨૩૦૨૬૬/૨૩ તબીબી તપાસમાં સ્પષ્ટ રીતે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે ઉપરોક્ત આરોપીના શરીરના ભાગ પર કોઈ દેખીતી ઈજા નથી.વધુમાં તે નોંધપાત્ર છે કે તપાસ દરમિયાન તેણે ડૉક્ટરને રજૂઆત કરી નથી કે તેના પર હુમલો કરવામાં આવ્યો છે.અને આ પ્રશ્નના સંદર્ભમાં તેમણે કહ્યું છે કે, "મને આ રીતે બોલવાની મંજૂરી નથી", પરંતુ તે સમયે આરોપી પાઈકીને જે આરોપીએ તેને આ રીતે બોલવાની મંજૂરી આપી ન હતી, તે સમયે આવી કોઈ હકીકતો જણાવવામાં આવી નથી.ત્યારબાદ તેમને સ્પષ્ટ રીતે પૂછવામાં આવ્યું હતું કે રિમાન્ડ પૂર્ણ

થયા પછી અને આ અદાલતમાં રજૂ કર્યા પછી તેમણે પોતાની ઇચ્છા મુજબ સ્વેચ્છાએ તેમના તથ્યો રજૂ કર્યા છે, જેનો તેમના દ્વારા સકારાત્મક જવાબ આપવામાં આવ્યો છે.ત્યારબાદ તેમને પૂછવામાં આવ્યું હતું કે આ અદાલતે તે જ સમયે તેમને બેસીને તેમના પગના તળિયાની તપાસ કરવા માટે કહ્યું છે પરંતુ માર મારવાના કોઈ ચિહ્નો જોવા મળ્યા નથી અને તેમણે તેમનો જવાબ હકારાત્મક આપ્યો હતો.આમ, વેસુ પોલીસ સ્ટેશન ભાગ ક્રી.નં.૧૧૨૧૦૦૬૮૨૩૦૨૬૬/૨૩ માં ફરિયાદ સાથે સંપૂર્ણપણે વિચારણા કરીને, આરોપીએ દુર્વ્યવહારની ફરિયાદ દાખલ કરી છે અને તેથી હાલમાં અલગથી આપવામાં આવેલી ફરિયાદમાં કંઇ કરવાનું બાકી નથી.મુખ્ય નોંધપાત્ર હકીકતો એ છે કે આરોપીના તબીબી પ્રમાણપત્રમાં હુમલાના કોઈ ચિહ્નો જોવા મળતા નથી અને આ અદાલતે વ્યક્તિગત રીતે નિરીક્ષણ કર્યું છે પરંતુ આવા કોઈ ચિહ્નો જોવા મળતા નથી.વધુમાં, આ અદાલતે તે જ દિવસે નિરીક્ષણ અને મૂલ્યાંકનની વિગતોમાં આરોપીનું વ્યક્તિગત નિરીક્ષણ કર્યા પછી નોંધ્યું છે અને તેને ધ્યાનમાં રાખીને ફરિયાદીની ખાનગી ફરિયાદ જાળવવા યોગ્ય નથી.સ્વાભાવિક રીતે આરોપી પોલીસ કસ્ટડીમાં રહે છે અને પોલીસ લોકઅપમાં રહે છે, પોલીસ કર્મચારીઓ સામે અસંતોષ હોય છે જે ખૂબ જ આકસ્મિક અને સ્વાભાવિક પ્રતિક્રિયા છે.કોઈ પણ વ્યક્તિ પોલીસ કસ્ટડીમાં રહેવા માંગતો નથી અને તેથી ઉપરોક્ત ફરિયાદ પ્રથમ દૃષ્ટિએ બદલો લેવાની લાગણી સાથે પોલીસ સામે દ્વેષ રાખીને દાખલ કરવામાં આવે છે.ઉપરોક્ત ફરિયાદ

મુજબ આરોપી દ્વારા રિમાન્ડ પૂર્ણ થયા પછી તરત જ કોઈ તથ્યો નોંધવામાં આવતા નથી અને તેના દુર્વ્યવહારમાં જણાવવામાં આવતું નથી અને તેથી ઉપરોક્ત ફરિયાદ માન્ય અને માન્ય નથી અને તેથી હું સમજી શકું છું કે આદેશને અનુસરવું વાજબી અને ન્યાયી છે.(સંદર્ભ પૂરો પાડવામાં આવ્યો છે)

આદેશ

૧. સી.આર.પી.સી ની કલમ–૨૦૩ મુજબ ની ઉપરોકત ફરીયાદ રદ કરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો છે.
આજે ખુલ્લી અદાલતમાં ૦૬.૦૧.૨૦૨૩ તારીખે જાહેર કરાયેલો આદેશ.

તારીખઃ૦૬.૦૧.૨૦૨૪
સુરત.
જોવા મળે છે.
એસ. ડી./– અમાન્ય

સહી/– અમાન્ય ૬.૧.૨૪
(કુમ. દીપાબેન સંજયકુમાર ઠાકર)
૬ઠા વધારાના જુડી.મેજિસ્ટ્રેટ
સુરત (જી.જે.૦૦૯૪૩)

૧૩. આદેશના અવલોકનથી જાણવા મળે છે કે ૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) એ પૂર્વનિર્ધારિત રીતે ફરિયાદનો સામનો કર્યો

હતો અને સીઆરપીસીની કલમ ૨૦૦ અને ૨૦૨ના આદેશ અનુસાર અરજદાર (ફરિયાદી) અને તેના સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધ્યા વિના તેને નકારી કાઢી હતી. સંપૂર્ણપણે પોતાની મરજી મુજબ કાર્યવાહી કરતા, પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ તારણ કાઢ્યું હતું કે પોલીસ સામે દ્વેષ રાખીને અને બદલો લેવાની લાગણી સાથે ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી.૬ મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ ના રોજ ૬ મી એસીજેએમ (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આદેશને ગુજરાત હાઈકોર્ટ દ્વારા રદ કરવામાં આવ્યો છે અને અમારા મતે, ૨૨ મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૪ ના આદેશ દ્વારા અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિવિઝન અરજીને સ્વીકારતી વખતે, જે ૨૦૨૪ ની આર/ક્રિમિનલ રિવિઝન એપ્લિકેશન નંબર ૨૭૩ છે.ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા કરવામાં આવેલા સંબંધિત અવલોકનો અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છે:–

> "૧૧. સંહિતાની કલમ ૨૦૩ મુજબ, વિદ્વત મેજિસ્ટ્રેટે ફરિયાદી અને સાક્ષીઓના શપથ પર નિવેદન નોંધવું જોઈતું હતું અને જ્યારે પ્રભારી મેજિસ્ટ્રેટે ફરિયાદીને તેના સાક્ષીઓ સાથે હાજર રહેવાનો નિર્દેશ આપ્યો હોય અને સાક્ષીઓ વિદ્વત મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ હાજર હોય, ત્યારે વિદ્વત મેજિસ્ટ્રેટે સાક્ષીઓના નિવેદનો ન નોંધવા માટે કોઈ કારણ આપ્યા વિના ફરિયાદને ફગાવી દીધી છે જે ગેરકાયદેસર અને અયોગ્ય છે.જો સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા હોત, તો વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ તેના મગજને લાગુ કરી શક્યા હોત અને ચુકાદો આપી શક્યા હોત કે આરોપી

સામે કાર્યવાહી કરવા માટે પૂરતો આધાર છે કે નહીં.તે વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટે ભૂલથી કામ કર્યું છે અને વાદગ્રસ્ત આદેશ પસાર કર્યો છે જે ગેરકાયદેસર અને અયોગ્ય છે અને તેથી તેને રદ કરવો જરૂરી છે.

૧૨. વિવાદિત આદેશના અવલોકન પર, એવું લાગે છે કે ફરિયાદીને તેના સાક્ષીઓ સાથે હાજર રહેવાનો નિર્દેશ વાદગ્રસ્ત આવ્યો હતો અને અરજદારના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલની રજુઆત અનુસાર, સાક્ષીઓ વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ હાજર હતા, પરંતુ તેમના નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા નથી.વિદ્વત મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા સાક્ષીઓના નિવેદનો ન નોંધવા માટે કોઈ કારણ આપવામાં આવ્યું નથી અને તેથી, અરજદાર મૂળ ફરિયાદીને વિદ્વત મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ પોતાનો કેસ રજૂ કરવાની સંપૂર્ણ તક આપવામાં આવી નથી.કે વાદગ્રસ્ત આદેશ અયોગ્ય અને વિકૃત છે અને તેને અલગ રાખવો જરૂરી છે.

૧૩. આ સંજોગોમાં અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.૨૦૨૩ની ક્રિમિનલ ઇન્ક્વાયરી નં.૨૮૦ માં આંક–૧ ની નીચે પસાર કરાયેલ ૬.૧.૨૦૨૪ તારીખનો વાદગ્રસ્ત આદેશ રદ કરવામાં આવે છે અને તેને અલગ રાખવામાં આવે છે.વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટને સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે અને પછી અદાલત સમક્ષ મૂકવામાં આવેલી સામગ્રી પર ન્યાયિક દિમાગ લાગુ કર્યા પછી, આગળ

વધવા માટે પૂરતો આધાર છે કે નહીં તે ચુકાદો બને છે."

૧૪. ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં, અરજદારે તાત્કાલિક તિરસ્કાર અરજી દ્વારા આ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો છે, જેમાં સામાવાળા સામે કાર્યવાહી કરવાની અને ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના આ અદાલતના આદેશની ઈરાદાપૂર્વકની અવજ્ઞા અને ઘોર તિરસ્કાર માટે તેમને દોષિત ઠેરવવા અને સજા કરવાની વિનંતી કરવામાં આવી છે.

૧૫. સામાવાળાને ૧૦મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ના રોજ અવમાનની કાર્યવાહીની નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી.

૧૬. ત્યારબાદ આ મામલે ગુજરાત હાઇ કોર્ટને સંડોવામા આવી હતી.

૨૯મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ ના રોજનો ઓર્ડર.

૧૭. તિરસ્કારની નોટિસના જવાબમાં, તિરસ્કારની અરજીમાં રજૂ કરાયેલા સામાવાળા વતી સોગંદનામા દાખલ કરવામાં આવ્યા છે.અરજદારે અલગથી પ્રત્યુત્તર સોગંદનામા પણ દાખલ કર્યા છે.અરજદાર વતી રજુઆતો–

૧૮. અરજદાર વતી હાજર રહેલા વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી ઈકબાલ સૈયદે નીચેની સુસંગત રજૂઆતો રજૂ કરી હતી:–

૧૮.૧ આ અદાલત દ્વારા ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ પસાર કરવામાં

આવેલો આદેશ એ અસર માટે સ્પષ્ટ હતો કે અરજદારને તેની ધરપકડની સ્થિતિમાં જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવશે.આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા વચગાળાના આગોતરા જામીન આદેશની સુરક્ષાત્મક છત્રછાયા હેઠળ હતા ત્યારે આ અદાલત દ્વારા તપાસ અધિકારીને અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી મેળવવા માટે ક્યારેય કોઈ સ્વતંત્રતા આપવામાં આવી ન હતી.

૧૮.૨ અરજદાર દ્વારા દાખલ કરાયેલ આગોતરા જામીન માટેની એસ. એલ. પી. હજુ પણ આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા હેઠળ છે અને તેથી, જો તપાસ અધિકારી તપાસમાં કથિત અસહયોગના આધારે અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી માંગવા માંગતા હોય, તો આવી સ્વતંત્રતા મેળવવા માટે આ અદાલત સમક્ષ અરજી દાખલ કરવાની યોગ્ય પ્રક્રિયા હોત.

૧૮.૩ તપાસ અધિકારીએ ૧૧મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ અરજદારના જામીન બોન્ડનો સ્વીકાર કરી લીધો હતો અને તેથી, અરજદારના પોલીસ રિમાન્ડની મંજૂરી માટે કોઈ પ્રસંગ આવી શક્યો ન હોત કારણ કે આવી કાર્યવાહીના પરિણામે અરજદારની નવી ધરપકડ થઈ હતી જે સ્પષ્ટ રીતે આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશથી વિપરીત છે.

૧૮.૪ ક્ર ક્ષી એ. સી. જે. એમ. (અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૭)

સમક્ષ યોગ્ય વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો કે આ અદાલતના આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ આપવા માટે કોઈ અવકાશ નથી, પરંતુ ક્ષ ક્ષી એ. સી. જે. એમ. નંબર ક્ષ (અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૭) એ આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા વચગાળાના આદેશને સંપૂર્ણપણે છુપાવી દીધો હતો અને આ અદાલતે તપાસ અધિકારીને અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ માંગવાથી રોક્યા ન હતા કે મેજિસ્ટ્રેટને આવી શક્તિનો ઉપયોગ કરવા પર પ્રતિબંધ મૂક્યો હતો તે તદ્દન નબળું સમર્થન આપીને અરજદારની ૩ દિવસની પોલીસ કસ્ટડી મંજૂર કરી હતી.અરજદારને પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલવાનો કોઈ અવકાશ નથી તેવી રજુઆત ના સમર્થનમાં, અરજદારના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે **સિદ્ધરામ સતલિંગપ્પા મેત્રે વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય**[1]ના કેસમાં આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો.૧

૧૮.૫ તેમણે વિનંતી કરી કે આ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા આગોતરા જામીનનો વચગાળાનો આદેશ ચલણમાં હોવા છતાં, અરજદારને પોલીસ રિમાન્ડ સમયગાળાના અંતે પણ કસ્ટડીમાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યો ન હતો, અને તેના બદલે, તેને કલમ ૪૩૭ સીઆરપીસી હેઠળ નિયમિત જામીન અરજી દાખલ કરવા માટે મજબૂર કરવામાં આવ્યો હતો, જેના પર વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ (એપીપી) એ વાંધો

1 [૨૦૧૦]૧૫ એસ.સી.આર. ૨૦૧ ः (૨૦૧૧) ૧ એસ.સી.સી. ૬૯૪

ઉઠાવ્યો હતો.જો કે, અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, અને અરજદારના જામીન બોન્ડ સ્વીકારવામાં આવ્યા હતા, અને તેમને ૧૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ કસ્ટડીમાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા, જે અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૭ના તિરસ્કારપૂર્ણ કૃત્યોને વધારે તીવ્ર બનાવે છે કારણ કે અરજદારને ૪૮ કલાકથી વધુ સમય સુધી ગેરકાયદેસર કસ્ટડીમાં રાખવામાં આવ્યો હતો.વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, આ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા વચગાળાના આદેશના આધારે અરજદારને ૬ દિવસની ગેરકાયદેસર કસ્ટડીમાં રાખવામાં આવ્યો હોવાનો આ સ્પષ્ટ કેસ છે અને તે પણ સ્પેશીયલ લીવ અરજીની પેન્ડન્સી દરમિયાન.

૧૮.૬ તેમણે વિનંતી કરી હતી કે ૬ ક્રી એ.સી.જે.એમ. (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૭) ના પક્ષપાતી, પૂર્વનિર્ધારિત અને પૂર્વગ્રહયુક્ત વલણને એ હકીકતથી મજબૂત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે અરજદારે રિમાન્ડ સમયગાળાના અંતે કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવતા પોલીસ કસ્ટડીમાં ત્રાસ અંગે ફરિયાદ કરી હતી, ત્યારે ૬ ક્રી એ.સી.જે.એમ. (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૭) એ ગણતરીપૂર્વક તારણ નોંધવા માટે આગળ વધ્યું હતું કે આરોપી–અરજદારને ઈજાના સંકેતો નથી, તે પણ અરજદારના પગની વ્યક્તિગત તપાસની હદ સુધી જઈને જે પ્રક્રિયા સંપૂર્ણપણે તબીબી નિષ્ણાતના કાર્યક્ષેત્રમાં હતી.

૧૮.૭ આ ઉપરાંત, પોલીસ કસ્ટડીમાં ત્રાસનો આરોપ લગાવતી અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ખાનગી ફરિયાદને કાયદાની કલમ ૨૦૦ અને ૨૦૨ સીઆરપીસી હેઠળ ફરિયાદી (અહીં અરજદાર) અને સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધ્યા વિના પણ મનસ્વી અને ઉશ્કેરણીજનક રીતે નકારી કાઢવામાં આવી હતી.ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલત ૨૨મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૪ના આદેશ દ્વારા ૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૭) દ્વારા ફરિયાદને નકારી કાઢવાના આદેશને ઉલટાવતા એ હકીકતની નોંધ લીધી છે કે વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટે અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદને નકારી કાઢતી વખતે સિ.આર.પી.સી. ની જોગવાઈઓની અવગણના કરવામાં ગંભીર કાનૂની ભૂલ કરી હતી.

૧૮.૮ અરજદારે કસ્ટડીમાંથી મુક્ત થયા પછી ૨૦મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ વેસુ પોલીસ સ્ટેશનના સીસીટીવી ફૂટેજ સાચવવા માટે યોગ્ય પ્રાર્થના સાથે પોલીસ કમિશનર, સુરત (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૨) ને તાત્કાલિક ફરિયાદ નોંધાવી હતી.જો કે, ઉપરોક્ત ફરિયાદ પર કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં આવી ન હતી, અને આ અદાલતે તિરસ્કારની કાર્યવાહીની નોંધ લીધી અને નોટિસ જારી કર્યા પછી જ આ સંબંધમાં તપાસ શરૂ કરવામાં આવી હતી.

૧૮.૯ સુરત પોલીસ કમિશનર (સામાવાળા નંબર ૨) એ તેમના સોગંદનામામાં સ્વીકાર્યું છે કે વેસુ પોલીસ સ્ટેશનમાં ખાનગી એજન્સી દ્વારા સ્થાપિત સીસીટીવી કેમેરા કાર્યરત ન હતા અને આ હકીકત ૨૧ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ પ્રભારી પીએસઓ દ્વારા શ્રી આર. વાય. રાવલ, પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર (સામાવાળા નંબર ૪) ના ધ્યાનમાં લાવવામાં આવી હતી.તેમણે દલીલ કરી હતી કે સીસીટીવી કેમેરાની કામગીરીની ખાતરી ન કરવામાં સંબંધિત પોલીસ અધિકારીઓની સ્પષ્ટ ભૂલ અને બેદરકારી **પરમવીર સિંહ સૈની વિરુદ્ધ બલજિત સિંહ અને અન્ય**[2]ના કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદાની સ્પષ્ટ અવજ્ઞા છે.

૧૮.૧૦ સુરત પોલીસ કમિશનર (પ્રતિવાદી નંબર ૨) દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા જવાબ સોગંદનામા અનુસાર, આંતરિક સંગ્રહ (હાર્ડ ડિસ્ક) અને ડીવીઆર પર હાથ ધરવામાં આવેલી એફએસએલ તપાસ દર્શાવે છે કે ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩થી ૧૬મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ સુધીના વેસુ પોલીસ સ્ટેશનના સીસીટીવી ફૂટેજ હાર્ડ ડિસ્કમાં મળ્યા ન હતા, જે સ્પષ્ટપણે સાબિત કરે છે કે પોલીસ અધિકારીઓએ ડીવીઆર સાથે ચેડા કર્યા હતા અને ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩થી ૧૬મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ની વચ્ચે સંગ્રહિત ડેટાને કાઢી નાખ્યો હતો, જેથી અરજદાર પર કરવામાં આવેલી કસ્ટોડિયલ હિંસાના પુરાવાને નષ્ટ કરી શકાય.

---

2 [૨૦૨૦]૧૩ એસ.સી.આર. ૭૭૦ ः (૨૦૨૧) ૧ એસ.સી.સી. ૧૮૪

૧૮.૧૧ હકીકત એ છે કે પોલીસ અધિકારીઓએ ફરિયાદી (સામાવાળા નંબર ૬) દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદના આધારે એફ. આઈ. આર. નોંધી હતી, જે આરોપ માટે એફ. આઈ. આર. નંબર ૧૧૨૧૦૦૬૮૨૩૦૨૬૬ છે, જે દેખીતી રીતે નાગરિક વિવાદને સ્પષ્ટ અને સરળ જાહેર કરે છે, જે તેમના દુર્ભાવનાપૂર્ણ અને પક્ષપાતી અભિગમને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

આ આધારો પર, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે અદાલતને વિનંતી કરી કે તેઓ સામાવાળા સામે કાર્યવાહી કરે અને તેમને યોગ્ય સજા આપે, જ્યારે તેમને ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આ અદાલતના આદેશની જાણીજોઈને અવજ્ઞા/ઘોર તિરસ્કાર માટે દોષી ઠેરવે.તેમણે એવી પણ પ્રાર્થના કરી હતી કે અરજદારને ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આદેશ દ્વારા આપવામાં આવેલ વચગાળાનું રક્ષણ એસએલપી (સીઆરએલ) માં પસાર થાય. ૨૦૨૩ ના નંબર ૧૪૪૮૯ ને નિરપેક્ષ બનાવી શકાય છે.

પ્રતિવાદીઓ વતી રજુઆતો–

૧૯. ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય (સામાવાળા નંબર ૮) માં નવા દાખલ કરાયેલા સામાવાળા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી આર. બસંતે નીચેની દલીલો રજૂ કરી હતી:–

૧૯.૧ અરજદારના વિદ્વાન વકીલની દલીલ કે તપાસ અધિકારી

અરજદારના રિમાન્ડની માંગ કરી શક્યા ન હોત, તે ખોટી છે કારણ કે, અરજદાર એટલે કે **સિદ્ધરામ સતલિંગપ્પા મેત્રે**[3] (સુપ્રા) દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદામાં, જેમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે આગોતરા જામીન આદેશની મુદત મર્યાદિત ન હોઈ શકે, તેને સુશીલા અગ્રવાલ વિરુદ્ધ રાજ્ય (એન. સી. ટી. દિલ્હી) ના કેસમાં આ અદાલતની મોટી ખંડપીઠે સ્પષ્ટપણે નકારી કાઢી છે.૩ તેમણે આ દલીલના સમર્થનમાં ઉપરોક્ત ચુકાદામાંથી નીચેના પેરાસ પર આધાર રાખ્યો હતોઃ–

> " ૯૨.૬– આગોતરા જામીનનો આદેશ એ અર્થમાં "ધાબળો" ન હોવો જોઈએ કે તે આરોપીઓને વધુ ગુનાઓ કરવા માટે સક્ષમ બનાવશે નહીં અને ધરપકડથી અનિશ્ચિત રક્ષણની રાહતનો દાવો કરશે નહીં.તે ગુના અથવા ઘટના સુધી મર્યાદિત હોવું જોઈએ, જેના માટે કોઈ ચોક્કસ ઘટનાના સંબંધમાં ધરપકડની આશંકા માંગવામાં આવે છે.તે ભવિષ્યની ઘટનાના સંદર્ભમાં કામ કરી શકતું નથી જેમાં ગુનો કરવામાં આવે છે.

૯૨.૭– આગોતરા જામીનનો આદેશ કોઈ પણ રીતે પોલીસ અથવા તપાસ એજન્સીના અધિકારો અથવા ફરજોને મર્યાદિત અથવા પ્રતિબંધિત કરતું નથી, જે વ્યક્તિ સામેના આરોપોની તપાસ કરે છે અને જેને આગોતરા જામીન આપવામાં આવે છે."

---

3 [૨૦૨૦]૨ એસ.સી.આર.૧ः (૨૦૨૦) ૫ એસ.સી.સી. ૧

૧૯.૨ તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે, ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયની ખંડપીઠે સુનીલભાઈ સુધીરભાઈ કોઠારી વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય, ૪ના કેસમાં લીધેલા દ્રષ્ટિકોણના આધારે ગુજરાત અદાલતો આગોતરા જામીન આપવાના આદેશોમાં એક શરત સામેલ કરવાની સતત પ્રથાને અનુસરી રહી છે કે તપાસ અધિકારી જ્યારે જરૂર પડશે ત્યારે આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી મેળવવા માટે હકદાર રહેશે. **સુનીલભાઈ સુધીરભાઈ કોઠારી વિ. ગુજરાર રાજ્ય**[4] (સુરપા) માં, કાયદાના નીચેના પ્રશ્નનો જવાબ આપવા માટે ડિવિઝન બેન્ચને સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતોઃ–

> "તપાસ એજન્સી પાસે ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતા, ૧૯૭૩ ૧૬૭ હેઠળ પોલીસ કસ્ટડી મેળવવાની સત્તા છે કે કેમ, જ્યારે કોઈ આરોપીને ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતા, ૧૯૭૩ ૪૩૮ની જોગવાઈ હેઠળ પહેલેથી જ જામીન આપવામાં આવ્યા હોય."

ડિવિઝન બેન્ચે સંદર્ભને હકારાત્મક જવાબ આપ્યો હતો અને આમ, તપાસ અધિકારી માટે અરજદારની પોલીસ કસ્ટડીની માંગ કરવામાં કોઈ અવરોધ નહોતો અને વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ પણ પોલીસ રિમાન્ડ મંજૂર કરતી વખતે તેને સીઆરપીસી દ્વારા આપવામાં આવેલા અધિકારક્ષેત્રમાં સારી રીતે કામ કરી રહ્યા હતા.

૨૦. અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૨ થી ૭ નું પ્રતિનિધિત્વ કરતા વિદ્વાન વકીલે

---

4 [૨૦૧૪] એસ.સી.સી. ઓનલાઇન ૬૯૪

એકતામાં રજૂઆત કરી હતી કે તમામ અવમાનકોએ કથિત અસંવેદનશીલ કૃત્યો માટે તેમના જવાબના સોગંદનામામાં બિનશરતી માફી માંગી છે.તેમણે વિનંતી કરી હતી કે, અવમાનકર્તાઓનો ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આ અદાલતના આદેશની અવગણના કરવાનો અથવા તેની અવગણના કરવાનો કોઈ ઈરાદો નથી અને આ સંબંધમાં ઉલ્લંઘન, જો કોઈ હોય તો, તે સંપૂર્ણપણે અજાણતા છે અને તેથી, એક નરમ દ્રષ્ટિકોણ હોઈ શકે છે

૨૧. શ્રી એસ. વી. રાજુ, પોલીસ કમિશનર, સુરત (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૨) વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એએસજીએ નીચેની રજૂઆતો રજૂ કરી હતીઃ–

૨૧.૧ તે સામાવાળા નંબર ૨ ની તિરસ્કારની કાર્યવાહીમાં કોઈ સીધી ભૂમિકા નથી અને તેથી તેને જારી કરાયેલી તિરસ્કારની નોટિસ કાઢી શકાય છે

૨૧.૨ તે પોલીસ કમિશનરે (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૨) કોઈપણ કથિત કાર્યવાહી/ચૂક માટે બિનશરતી માફી માંગી છે, જેના પરિણામે ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના આ અદાલતના આદેશની અવગણના થઈ હોઈ શકે છે.

૨૧.૩ તે વેસુ પોલીસ સ્ટેશન નવું સ્થાપિત પોલીસ સ્ટેશન હતું અને તેથી, પોલીસ સ્ટેશનમાં સ્થાપિત સીસીટીવી કેમેરા યોગ્ય રીતે કાર્યરત ન હતા.

૨૧.૪ પોલીસ સ્ટેશનમાં સ્થાપિત સીસીટીવી કેમેરાની ડીવીઆર અને હાર્ડ ડિસ્ક વિશ્લેષણ માટે એફએસએલને મોકલવામાં આવી હતી, જ્યાંથી

એક અહેવાલ પ્રાપ્ત થયો છે કે ડીવીઆરમાં કેટલીક તકનીકી ખામી હતી અને ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩થી ૧૬મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ સુધીના વીડિયો ફૂટેજ તેમાં સાચવી શકાયા ન હતા.ડીવીઆરમાં ટેકનિકલ ખામીને લગતી હકીકત પોલીસ કમિશનર (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૨) ની જાણમાં લાવવામાં આવી ન હતી અને તેથી, તેમને ફરજો નિભાવવામાં ઇરાદાપૂર્વકની બેદરકારી બદલ દોષિત ઠેરવી શકાય નહીં.

૨૧.૫ તે પોલીસ કમિશનર (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૨) એ ભૂલ કરનારા પોલીસ અધિકારીઓ સામે પહેલેથી જ વિભાગીય કાર્યવાહી શરૂ કરી દીધી છે.પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર/તપાસ અધિકારી (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૪) અને પોલીસ કોન્સ્ટેબલ (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૫) ને સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યા છે.

આમ તેમણે કોર્ટને પોલીસ કમિશનર, સુરત (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૨) ને જારી કરાયેલી અવમાનની નોટિસનો નિકાલ કરવા વિનંતી કરી હતી.

૨૨. શ્રીમતી ઐશ્વર્યા ભાટી, વિદ્વાન એએસજી, ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ પોલીસ, સુરત (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૩) વતી હાજર રહીને નીચેની રજૂઆતો રજૂ કરી હતીઃ–

૨૨.૧ ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૦૩ના આ અદાલતના આદેશનું પાલન ન કરવા/તિરસ્કાર કરવામાં ફાળો આપનાર કોઈપણ અધિનિયમ અથવા ચૂક માટે કથિત અવમાનકે બિનશરતી માફી માંગી છે.વિદ્વાન એ. એસ. જી. એ અધિકારી વતી દાખલ કરેલા જવાબના સોગંદનામામાં કરવામાં આવેલા દાવાઓનો

પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો અને વિનંતી કરી હતી કે તેઓ કોઈ પણ રીતે, વિષયની એફ. આઈ. આર. ની તપાસ સાથે જોડાયેલા નથી અને તેથી તેમને અપમાનજનક કૃત્યો માટે જવાબદાર ઠેરવી શકાતા નથી.તેણીએ દલીલ કરી હતી કે અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૩ ની કેસની તપાસમાં અથવા પોલીસ કસ્ટડીના સમયગાળા દરમિયાન અરજદારને કથિત રીતે કસ્ટોડિયલ ત્રાસ આપવામાં કોઈ ભૂમિકા નથી.તેમણે એવી પણ વિનંતી કરી હતી કે તબીબી અહેવાલ મુજબ અરજદાર વ્યક્તિ પર કોઈ ઈજાઓ મળી નથી.

૨૨.૨ વેસુ પોલીસ સ્ટેશનમાં સીસીટીવી કેમેરાના કામ ન કરવાના મુદ્દા અંગે તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે સીસીટીવી કેમેરા થોડા સમય પહેલા સ્થાપિત કરવામાં આવ્યા હતા અને કાર્યરત હતા પરંતુ ડીવીઆર સંગ્રહમાં માત્ર ૩ દિવસના કસ્ટોડિયલ સમયગાળા દરમિયાન જ નહીં પરંતુ નવેમ્બર, ૨૦૨૩ થી ચાલુ રહી હતી.આ આધારો પર, સુશ્રી ભાટી, વિદ્વાન એ. એસ. જી. એ અદાલતને પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૩ વતી દાખલ કરવામાં આવેલી બિનશરતી માફી સ્વીકારવા અને તેમને જારી કરવામાં આવેલી અવમાનની નોટિસને મુક્ત કરવા વિનંતી કરી હતી.

૨૩. પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર શ્રી આર. વાય. રાવલ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી કે. પરમેશ્વરે વિનંતી કરી હતી કે અધિકારીનો આ અદાલતના આદેશની અવગણના કરવાનો અથવા જાણીજોઈને આજ્ઞાભંગ કરવાનો કોઈ ઈરાદો નથી.તેમણે નીચેની રજૂઆતો રજૂ કરીઃ–

૨૩.૧ શરૂઆતમાં, તપાસ અધિકારી (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૪) એ તેના

જવાબના સોગંદનામામાં તિરસ્કારની કાર્યવાહીમાં તેને આભારી અજાણતા કાર્યવાહી/ભૂલથી ઉદ્ભવતા કોઈપણ નિંદાત્મક કૃત્ય/વર્તન માટે બિનશરતી માફી માંગી છે.

૨૩.૨ જ્યારે અરજદાર ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના રોજ આ અદાલતના આદેશ સાથે પોલીસ સ્ટેશનમાં હાજર થયો, ત્યારે તેને તેના જામીન બોન્ડ સ્વીકારીને તરત જ જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો.જો કે, અરજદારે પૂછપરછ કરવા પર અસ્પષ્ટ જવાબો આપ્યા હતા અને તપાસની પ્રક્રિયામાં સંપૂર્ણપણે બિન–સહકાર આપ્યો હતો અને આમ, તપાસ અધિકારી, સામાવાળા નંબર ૪એ અરજદારની પોલીસ કસ્ટડીની માંગણી કરવાની વાસ્તવિક જરૂરિયાત અનુભવી હતી જેથી ગુનાહિત પુરાવાઓની શોધને અસર કરી શકાય.

૨૩.૩ ગુજરાત રાજ્યની તમામ અદાલતો દ્વારા લાંબા સમયથી અનુસરવામાં આવતી પ્રથા પ્રવર્તે છે, જેમાં તપાસ અધિકારીને ૨૬૨ #[૨૦૨૪] ૮ એસ. સી. આર. ડિજિટલ સુપ્રીમ કોર્ટના આરોપીઓને આગોતરા જામીન આપવાના આદેશોમાં પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ મેળવવાની સ્વતંત્રતા આપવામાં આવી છે.રાજ્યમાં સતત અનુસરવામાં આવતી પ્રથાના આધારે આ ગેરસમજને કારણે ઇન્સ્પેક્ટરે અહીં અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી માટે અરજી દાખલ કરી હતી.

૨૩.૪ વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટે પણ આ અદાલતના આદેશનો ખોટો અર્થ કાઢ્યો હતો અને અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી મંજૂર કરી હતી અને તેથી, ઇન્સ્પેક્ટરને માત્ર રિમાન્ડ અરજી ખસેડવા બદલ તિરસ્કાર માટે દોષિત ઠેરવી શકાય નહીં અને સજા કરી શકાય નહીં.

૨૩.૫ પોલીસ કસ્ટડીના સમયગાળા દરમિયાન અરજદાર સાથે ક્યારેય કોઈ દુર્વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો ન હતો, જે હકીકત ૧૬ મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના રોજ વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા નોંધાયેલી કાર્યવાહીમાં કરવામાં આવેલા અવલોકનો પરથી બહાર આવે છે.

૨૩.૬ પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૪) ૫ ઓક્ટોબર, ૨૦૨૩ના રોજ વેસુ પોલીસ સ્ટેશનમાં જોડાયા હતા અને આમ, તેઓ ફરિયાદી (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૬) સાથે હાથ મિલાવી રહ્યા હતા એવો આરોપ સંપૂર્ણપણે ખોટો છે.

૨૩.૭ તે અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૪ ૨૧મી જુલાઈ, ૨૦૨૩ના રોજ નોંધાયેલી એફ. આઈ. આર. નંબર ૧૧૨૧૦૦૬૮૨૩૦૨૬૬ની તપાસ કરતી વખતે નિષ્ઠાપૂર્વક તેમની સત્તાવાર ફરજો બજાવી રહ્યો હતો, તેને ફરિયાદી સાથે સાંઠગાંઠના હેતુ માટે જવાબદાર ઠેરવી શકાય નહીં.

૨૩.૮ ફરિયાદી દ્વારા આરોપી–અરજદારને આપવામાં આવેલા ચેક ગેરકાયદેસર રીતે જાળવી રાખવામાં આવ્યા હતા અને કેસની નિષ્પક્ષ તપાસ માટે તેની વસૂલાત અનિવાર્ય હતી અને તેથી, પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટરે અહીં અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી સંપૂર્ણપણે પ્રામાણિક અને નિષ્પક્ષ રીતે માંગી હતી.

૨૩.૯ પોલીસ કસ્ટડીના સમયગાળા દરમિયાન ત્રાસ આપવામાં આવ્યો હોવાના અરજદારના દાવાને અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદમાં હજુ સુધી ચુકાદો આપવામાં આવ્યો નથી, જેની તપાસ બાકી છે.

૨૩.૧૦ ઉપરોક્ત ઉપરાંત, વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે અવમાનક–

પ્રતિવાદી નંબર ૪ પહેલેથી જ આ જ આક્ષેપોના સંબંધમાં વિભાગીય કાર્યવાહીનો સામનો કરી રહ્યો છે અને તેથી, આ તિરસ્કારની કાર્યવાહી બેવડા જોખમ સમાન હશે.ઉપરોક્ત રજુઆતોના આધારે, વિદ્વાન વકીલે અદાલતને સહાનુભૂતિપૂર્ણ દ્રષ્ટિકોણ અપનાવવા અને પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૪ ને જારી કરાયેલી અવમાનની નોટિસનો નિકાલ કરવા વિનંતી કરી હતી.

૨૪. ૬ ક્રી એસીજેએમ નંબર ૬ (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૭) નું પ્રતિનિધિત્વ કરતા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી ડી. એન. રે એ શરૂઆતમાં રજૂઆત કરી હતી કે ન્યાયિક અધિકારીનો દોષરહિત સેવાનો રેકોર્ડ છે.તેણીનો આ અદાલતના આદેશની ઈરાદાપૂર્વક ની અવજ્ઞા કરવાનો કોઈ ઈરાદો નહોતો અને ન્યાયિક અધિકારીએ ન્યાયિક કાર્યોના નિર્વહનમાં કરવામાં આવેલા કૃત્યો માટે બિનશરતી અને અયોગ્ય માફી વ્યક્ત કરી છે, જેને અરજદાર દ્વારા ખોટી રીતે અપમાનજનક ગણાવવામાં આવે છે.તેમણે નીચેની રજૂઆતો રજૂ કરીઃ–

૨૪.૧ તપાસ અધિકારી દ્વારા દાખલ કરાયેલી રિમાન્ડ અરજીને ધ્યાનમાં રાખીને, અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ વાજબી માન્યતા વ્યક્ત કરી હતી કે અરજદાર આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશની દ્રષ્ટિએ તપાસમાં સહકાર આપી રહ્યો નથી.

૨૪.૨ તેણીને ગુજરાત રાજ્યમાં લાંબા સમયથી ચાલી રહેલી પ્રથા દ્વારા પણ માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું હતું, જેમાં અદાલતો, આગોતરા જામીન આપતી વખતે, એવી શરતનો સમાવેશ કરે છે કે જે આરોપીની તરફેણમાં આગોતરા જામીનનો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હોય તે તપાસમાં સહકાર નહીં આપે,

તો સંબંધિત મેજિસ્ટ્રેટને આવા આરોપીઓના પોલીસ રિમાન્ડનો નિર્દેશ આપવાનો અધિકાર હશે.

૨૪.૩ તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે તે સંપૂર્ણપણે ગુજરાત રાજ્યમાં પ્રવર્તમાન આ લાંબા સમયથી ચાલતી પ્રથા પર આધારિત છે કે ૬ ક્વી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭), તેમના ન્યાયિક કાર્યોના પ્રમાણિક નિર્વહનમાં તપાસ અધિકારી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીને મંજૂરી આપી હતી અને અરજદારને ત્રણ દિવસની પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલી આપ્યો હતો.તેમણે વિનંતી કરી કે રિમાન્ડ સમયગાળાના અંતે, અરજદારે સ્વૈચ્છિક રીતે કલમ ૪૩૭ સીઆરપીસી હેઠળ જામીન માટે અરજી દાખલ કરી હતી, જે કોર્ટની રજિસ્ટ્રી દ્વારા કરવામાં આવી હતી અને તેથી જ મેજિસ્ટ્રેટ પાસે આદેશ પસાર કરવા સિવાય બીજો કોઈ વિકલ્પ બચ્યો ન હતો.જો કે, એક યોગ્ય પ્રશ્ન પૂછવામાં આવતા, શ્રી રે એ હકીકત પર વિવાદ કરવાની સ્થિતિમાં ન હતા કે અહીં અરજદારને તારીખથી લગભગ ૪૮ કલાકના વિલંબ પછી કસ્ટડીમાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો, એટલે કે ૧૬ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩, તે સમયગાળો જ્યારે પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડનો અંત આવ્યો હતો.

૨૪.૪ અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલી કસ્ટોડિયલ હિંસાની ફરિયાદ પર લેવામાં આવેલી કાર્યવાહી અંગે, વિદ્વાન વકીલે વિનંતી કરી હતી કે જ્યારે તેણીએ અરજદારની પૂછપરછ કરી ત્યારે અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ સીઆરપીસીમાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓના આધારે તેના અધિકારક્ષેત્રમાં સારી રીતે કામ કરી રહ્યો હતો અને પ્રારંભિક શારીરિક તપાસ પણ હાથ ધરી હતી જેથી કથિત કસ્ટોડિયલ

હિંસાને કારણે તેને જો કોઈ ઈજાઓ થઈ હોય તો તેની નોંધ લઈ શકાય.ન્યાયિક કાર્યવાહી દરમિયાન કરવામાં આવેલા અવલોકનો અનુસાર આ તથ્યો અદાલતી આદેશ પત્રકમાં નોંધવામાં આવ્યા હતા.કલમ ૨૦૩ સીઆરપીસીના આધારે મેજિસ્ટ્રેટને આપવામાં આવેલી ન્યાયિક વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરતી વખતે અવમાનકર્તા દ્વારા ઔપચારિક ફરિયાદને ફગાવી દેવામાં આવી હતી. ફરિયાદને નકારી કાઢવાનો આદેશ હાઈકોર્ટ દ્વારા પહેલેથી જ રદ કરવામાં આવ્યો છે અને ઉપરોક્ત ફરિયાદ અદાલત હેઠળ હોવાથી, આ મુદ્દા પર આ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલી કોઈપણ અભિવ્યક્તિ અવમાનકના સર્વિસ રેકોર્ડ પર પ્રતિકૂળ પ્રતિબિંબ પાડી શકે છે.

૨૪.૫ શ્રી રે એ પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો કે ક્ષ્ી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) ને પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડનો આદેશ પસાર કરતી વખતે સુપ્રા તરીકે ઉલ્લેખિત પ્રવર્તમાન પ્રથા દ્વારા છેતરવામાં આવી હતી.આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશની અવગણના કરવાનો તેમનો કોઈ ઈરાદો નહોતો અને તેઓ તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલા કોઈપણ અધિનિયમ અથવા ભૂલ માટે બિનશરતી માફી માંગે છે, જે ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આદેશની અવગણના હોવાનું માની શકાય છે.

આ રજુઆતો પર, તેમણે અદાલતને અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ ના અજાણતા અધિનિયમ માફ કરવા અને તેણીને જારી કરાયેલ તિરસ્કાર નોટિસને મુક્ત કરવા વિનંતી કરી.

૨૫. વધારાની રજુઆતો દ્વારા, શ્રી એસ. વી. રાજુ, ગુજરાત સરકારના અધિક

મુખ્ય સચિવ, કમલ દયાની વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એ. એસ. જી. (પ્રતિવાદી નંબર ૧) અને ગુજરાત હાઈકોર્ટ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી આર. બસંતે (પ્રતિવાદી નંબર ૮) ગુજરાત રાજ્યમાં પ્રવર્તમાન પ્રથા પર ભાર મૂકીને કોર્ટને સમજાવવાનો પ્રયાસ કર્યો કે કોઈ પણ અવમાનકો દ્વારા કોઈ તિરસ્કાર કરવામાં આવ્યો નથી કે અદાલતો, પછી તે સેશન્સ કોર્ટ હોય કે હાઈકોર્ટ, જ્યારે ખંડ ૪૩૮ સીઆરપીસી હેઠળ આગોતરા જામીન આદેશો પસાર કરે છે. આ અસર માટે એક ખંડ નો સમાવેશ કરવો જોઈએ કે જો તપાસ અધિકારી આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી મેળવવા માંગે છે, તો આ સંબંધમાં અરજી સંબંધિત મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ દાખલ કરી શકાય છે, જે નિર્દેશ આપવા માટે સશક્ત હશે કે જે આરોપીની તરફેણમાં આગોતરા જામીનનો આદેશ પસાર કરવામાં આવે છે, તેને સંબંધિત મેજિસ્ટ્રેટના માન્ય આદેશ હેઠળ પોલીસ કસ્ટડીમાં અટકાયતમાં રાખી શકાય.આમ, વિદ્વાન વકીલોએ વિનંતી કરી હતી કે, સુનીલભાઈ સુધીરભાઈ કોઠારી (ઉપરોક્ત) માં ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદાના આધારે રચાયેલી લાંબા સમયથી ચાલતી પ્રથાના આધારે આ ગેરમાન્યતા હેઠળ કામ કરી રહેલા અવમાનકર્તા–પ્રતિવાદી નંબર ૧ અને ૮ને આ અદાલતના આદેશની ઈરાદાપૂર્વકની અવજ્ઞા તરીકે દોષિત ઠેરવી શકાય નહીં અને તેથી, તેમના વતી આપવામાં આવેલી બિનશરતી માફી સ્વીકારતી વખતે તિરસ્કારની નોટિસો કાઢી શકાય છે.

૨૬. જ્યાં સુધી અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૧ અને ૬ નો સંબંધ છે, તેમણે ન તો કોઈ સોગંદનામા દાખલ કર્યા છે અને ન તો આ અવમાનક–સામાવાળા વતી

અવમાનની કાર્યવાહી માટે કોઈ નોંધપાત્ર હરીફાઈ કરવામાં આવી હતી, સંભવતઃ કારણ કે આ અદાલતના આદેશનું પાલન ન કરવા/ઉલ્લંઘન કરવા અંગેના અરજદારના આક્ષેપોના ભારને અન્ય સામાવાળા સામે નિર્દેશિત કરવામાં આવે છે.

૨૭. અમે બારમાં રજૂ કરાયેલી રજુઆતોો પર વિચારપૂર્વક વિચારણા કરી છે અને રેકોર્ડ પર ઉપલબ્ધ સામગ્રીનો અભ્યાસ કર્યો છે.

ચર્ચાઃ–

૨૮. હરીફની રજુઆતો પર વિચાર કરવા માટે આગળ વધતા પહેલા, શરૂઆતમાં, અમે નોંધ લઈ શકીએ છીએ કે ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ અવમાનના હેઠળના આદેશના સ્પષ્ટ અવલોકનથી એ વાતમાં કોઈ શંકા નથી કે આ અદાલત દ્વારા અરજદારને આપવામાં આવેલ આગોતરા જામીનનું વચગાળાનું રક્ષણ સંપૂર્ણ હતું, જ્યાં સુધી વિશેષ રજા અરજી (સી. આર. એલ.) ના અંતિમ નિકાલ પર તેમાં સુધારો અથવા ફેરફાર કરવામાં ન આવે. ૨૦૨૩ નો નંબર ૧૪૪૮૯ જે હજુ પણ આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા બાકી છે.આદેશની ભાષા સ્પષ્ટ અને અસંદિગ્ધ હતી, તેથી, અવમાનકો–પ્રતિવાદીઓમાંથી કોઈ પણ તેમના મનમાં કોઈ શંકા રાખી શક્યું ન હોત અને ન તો અર્થઘટન માટે કોઈ અવકાશ હતો કે અરજદારને ૮ મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના વચગાળાના આદેશના ચલણ દરમિયાન પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલી શકાય.

૨૯. શ્રી અજય કુમાર તોમર, પોલીસ કમિશનર, સુરત (સામાવાળા નંબર ૨) ની તપાસ અથવા અરજદારના રિમાન્ડને લગતી કાર્યવાહીમાં કોઈ ભૂમિકા

નહોતી અને તેથી, પ્રથમ દૃષ્ટિએ, તેમને અપમાનજનક કૃત્યો માટે જવાબદાર ઠેરવી શકાતા નથી.તેમની ભૂમિકા સીસીટીવી કેમેરાની બિન-કાર્યક્ષમતાના પાસા સુધી મર્યાદિત છે, અને અમે આ પાસા સાથે પછીથી કામ કરીશું.અવમાનક-પ્રતિવાદી નંબર ૨ ને જારી કરાયેલી અવમાનની નોટિસ આમ કાઢી નાખવામાં આવે છે.

૩૦. શ્રી વિજયસિંહ ગુર્જર, પ્રતિવાદી-પ્રતિવાદી નંબર ૩, ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ પોલીસ, ઝોન-૪, સુરત છે, જેમણે આ અદાલતના આદેશનું ઉલ્લંઘન કરવા તરફ દોરી ગયેલા કોઈપણ કૃત્યો/ભૂલો માટે બિનશરતી માફી માંગતી સોગંદનામું આપ્યું છે.

૩૧. અમે નોંધ કરી એ છીએ કે આ અધિકારી (સામાવાળા નંબર ૩) નું જવાબ સોગંદનામું માત્ર સીસીટીવી કેમેરાના કામ ન કરવાના સંદર્ભમાં અને ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ અને ૧૬મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ વચ્ચેના સમયગાળા દરમિયાન પોલીસ કસ્ટડી દરમિયાન અરજદારને કથિત રીતે કસ્ટોડિયલ ત્રાસ આપવાના સંદર્ભમાં સુસંગત છે, જેમાં એવો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે કે અરજદારને કથિત અવમાનકર્તાની હાજરીમાં માર મારવામાં આવ્યો હતો.પ્રતિવાદી-પ્રતિવાદી નંબર ૩ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા જવાબના સોગંદનામામાં નીચેના દાવા કરવામાં આવ્યા છેઃ-

૩૧.૧ જવાબના સોગંદનામાના પેરા ૬માં જણાવવામાં આવ્યું છે કે સામાવાળા ૧૭ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ ભારતના માનનીય પ્રધાનમંત્રીની સુરતની મુલાકાતને કારણે તૈયારી અને જમાવટમાં વ્યસ્ત હતા.આ તૈયારીઓના સંદર્ભમાં

તેમણે ૧૩ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ થોડા સમય માટે વેસુ પોલીસ સ્ટેશનની મુલાકાત લીધી હતી.તેમણે અરજદાર સામે નોંધાયેલી એફ. આઈ. આર. ની તપાસમાં કોઈ ભૂમિકા હોવાનો ઇનકાર કર્યો છે.

અરજદારને કથિત રીતે કરવામાં આવેલી કસ્ટોડિયલ હિંસા સંબંધિત મુદ્દો વિભાગીય કાર્યવાહીનો વિષય છે અને અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફોજદારી ફરિયાદની કાર્યવાહીમાં પણ તે અદાલતમાં છે.આમ, તેના પર કોઈ અવલોકન કરવું ન તો જરૂરી છે અને ન તો વાજબી છે કારણ કે ઉપરોક્ત પાસાનો તિરસ્કારની કાર્યવાહી સાથે કોઈ જીવંત સંબંધ નથી.

૩૧.૨ વેસુ પોલીસ સ્ટેશનમાં સ્થાપિત સીસીટીવી કેમેરાના કામ ન કરવાના પાસા અને તેના સંગ્રહ અંગે, પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૩ જવાબના સોગંદનામાના પેરા ૭ માં નીચેની વિગતો સાથે બહાર આવ્યા છેઃ–

૭. “જ્યાં સુધી વેસુ પોલીસ સ્ટેશનના ૧૩.૧૨.૨૦૨૩ થી ૧૬.૧૨.૨૦૨૩ સુધીના સમયગાળાના સીસીટીવી ફૂટેજની વાત છે, તે નમ્રતાથી છે કે મારી ઓફિસને વેસુ પોલીસ સ્ટેશન ખાતે સ્થાપિત સીસીટીવી કેમેરાના રેકોર્ડિંગ અંગે ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગરના ફોરેન્સિક વિજ્ઞાન નિયામક દ્વારા મોકલવામાં આવેલ ૨૫.૦૧.૨૦૨૪ તારીખનો એફએસએલ રિપોર્ટ પ્રાપ્ત થયો છે, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે એવું મંતવ્ય છે કે સીસીટીવી કેમેરાની ડીવીઆર અને હાર્ડ ડિસ્કને શારીરિક નુકસાન થયું ન હતું અને તે કાર્યરત સ્થિતિમાં મળી આવ્યા હતા અને તે એક લાખ ચાર હજાર સાતસો નેવું (<ID ૧૧) સીસીટીવી વીડિયો મળી આવ્યો છે. ફૂટેજ અને ક્લિપ્સ હાર્ડ ડિસ્કમાં હાજર જોવા મળ્યા હતા, જે

હાર્ડ ડિસ્કની સમગ્ર જગ્યા એટલે કે ૧.૮૧ ટીબી/૧.૮૧ ટી ધરાવે છે. ફૂટેજ ૦૯.૦૧.૨૦૦૦થી૧૩.૦૧.૨૦૦૦,૨૯.૦૫.૨૦૨૦થી૨૦.૦૭.૨૦૨૦,૨૩.૧૦.૨૦૨૩ થી ૨૮.૧૧.૨૦૨૩ અને ૧૨.૦૧.૨૦૨૪ થી ૧૨.૦૧.૨૦૨૪ સુધીનો સમય દર્શાવે છે.જોકે, "ડી. વી. આર. એક્સ. એચ.–૧ની હાર્ડ ડિસ્ક એક્સ. એચ.–૧માં ડેટ સ્ટેમ્પ એટલે કે <આઇ. ડી. ૨> થી <આઇ. ડી. ૧> ધરાવતા સીસીટીવી વીડિયો ફૂટેજ (ઓ)/ક્લિપ (એસ) મળી આવ્યા ન હતા".

૩૨. ઉપરોક્ત દાવાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, તે સ્પષ્ટ છે કે પરમવીર સિંહ સૈની (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદાને આધારે તમામ પોલીસ મથકોમાં સીસીટીવી કેમેરા સ્થાપિત કરવા અને તેની કાર્યક્ષમતા સુનિશ્ચિત કરવાના આદેશનું સંબંધિત પોલીસ અધિકારીઓ દ્વારા અક્ષરશઃ પાલન કરવામાં આવ્યું નથી.જો આપણે એ હકીકત સ્વીકારીએ કે વેસુ પોલીસ સ્ટેશનના કેટલાક ભાગોમાં સીસીટીવી કેમેરા લગાવવામાં આવ્યા હતા અને તે ડીવીઆર જ છે જે કાર્યરત નહોતું, તો પણ હકીકત એ છે કે પોલીસ સ્ટેશનના પૂછપરછ ખંડમાં કોઈ સીસીટીવી કેમેરા લગાવવામાં આવ્યો ન હતો, જે નોંધ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે.જો કે, અમને લાગે છે કે આ ખામીઓને આ તિરસ્કારની કાર્યવાહીનો વિષય બનાવવાને બદલે વિભાગીય સ્તરે ઉકેલવી જોઈએ.અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૩ ને જારી કરાયેલી અવમાનની નોટિસ આમ કાઢી નાખવામાં આવે છે.

૩૩. તપાસ અધિકારી શ્રી આર. વાય. રાવલ (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૪) દ્વારા દાખલ કરાયેલી રિમાન્ડ અરજીની ભાષા તેમના કેસ સાથે વ્યવહાર કરવા માટે સુસંગત હશે અને તેથી, તે અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવી છેઃ–

“૫ મા વધારાના વરિષ્ઠ સિવિલ જજ અને
વધારાના સિવિલ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ,
નવી કોર્ટ બિલ્ડિંગ, સુરત શહેર

1. ભોગ બનનાર વ્યક્તિની ૭મા દિવસની માંગણીને મંજૂરી આપવા માટે

હું, આર.વાય.રાવલ, સુરત શહેર પોલીસ સ્ટેશન વેસુ પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર આદરપૂર્વક રજૂ કરું છું કે,

૨૧/૦૭/૨૦૨૩ ફરિયાદકર્તા અભિષેક વિનોદકુમાર ગોસ્વામીની ઉંમરઃ૨૮ વર્ષોનો વ્યવસાયઃC/૪૦૫, સૂર્યા પેલેસ, સિટી લાઇટ, સુરત સિટી મોબાઇલ નંબર ૯૮૭૯૨૧૫૦૪૪ ખાતે રહેતા રિયલ એસ્ટેટના વ્યવસાયે આરોપી વ્યક્તિઓ સામે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૨૦,૧૨૦ (બી) હેઠળ કરવામાં આવેલા ગુના માટે વેસુ પોલીસ સ્ટેશન ભાગ એ ૧૧૨૧૦૦૬૮૨૩૦૨૬૬/૨૦૨૩ સમક્ષ ફરિયાદ દાખલ કરી હતી (૧) શ્રેષ્ઠ ગ્રુપ ડેવલપર્સના ભાગીદારો ભાવિનભાઈ દુર્લભભાઈ પટેલ નવી કોલોનીના રહેવાસી સાર્થક ગામ સુરત મોબાઇલ નંબર ૯૯૨૫૧૧૨૦૭૩ (૨) પ્રદીપ તમાકુવાલા મોબાઇલ નંબર ૯૨૨૭૯૦૬૧૫૦ (૩) વસંત પટેલ (૪) તુષારભાઈ રજનીકાંતભાઈ શાહ મોબાઇલ નંબર ૯૮૨૫૦૩૮૪૭૫ (૫) સુમિત ગોયન્કા મોબાઇલ નંબર ૭૭૧૦૮૨૭૧૩૩ (૬) રાજસિંહ મોબાઇલ નંબર

૬૩૫૩૯૪૯૫૯૯ (૭) ઓમકારસિંહ મોબાઇલ નંબર ૯૧૦૬૧૧૫૫૧૯ અને ફરિયાદકર્તાની હકીકતો એ છે કે,

લગભગ ૧૬૦૦ વાગ્યે આરોપી વ્યક્તિ નંબર ૪ અને પએ દુકાન નંબર ૨૦૪,૩૦૧,૩૦૨,૩૦૩,૩૦૪,૩૦૫,૩૦૬,૩૦૭,૩૦૮,૩૦૯,૪૦૪,૪૦૫,૪૦૭,૪૦૮,૪૦૯ વેસુ વીઆઇપી રોડ, સોલારિયમ બિઝનેસ સેન્ટર ખાતે આવેલી કુલ ૧૫ દુકાનો દર્શાવી હતી અને આરોપી નંબર ૪ તુષાર શાહે પોતે જાણ કરી હતી કે તે બિલ્ડર છે અને ખાતરી આપી હતી કે આ પ્રોજેક્ટ તેનો છે, ફરિયાદી અને સાક્ષી અખિલ રામાનુજ ભટ્ટર ૧૫ દુકાનો ખરીદવા તૈયાર હતા અને રૂ. ૧,૬૫,૦૦,૦૦૦/- (શબ્દોમાં કહીએ તો માત્ર એક કરોડ પાંચ સાઠ લાખ) આરોપી નં. ૪નો ચેક અને રૂ. ૫૪,૦૦,૦૦૦-(શબ્દોમાં કહીએ તો માત્ર ૫૪ લાખ રૂપિયા) પણ ચૂકવવામાં આવ્યા હતા, ત્યારબાદ આરોપી નં. ૫, ૬, ૭ અને આ મામલાના તમામ આરોપીઓને વારંવાર જાણ કર્યા પછી પણ ન તો દુકાનના ખતને અમલમાં મૂકવામાં આવ્યું કે ન તો પૈસા પરત કરવામાં આવ્યા અને ન તો ફરિયાદી અને સાક્ષી સામે આરોપી વ્યક્તિ દ્વારા પૂર્વ-આયોજિત ગુનાહિત કાવતરું કરીને ગુનો કર્યો.ઉપરોક્ત ગુનામાં આરોપી તુષાર રજનીકાંત શાહની ઉંમરઃ૪૩ વર્ષોનો વ્યવસાયઃવ્યવસાય, ફ્લેટ નં. ઈ/૯૦૨, ફ્લોરેન્સ બિલ્ડીંગ, રાજહંસ સિનેમાની સામે, વીઆઇપી રોડ, વેસુ સૂરજ સિટી, જેની મોબાઇલ નંબર ૯૮૨૫૦૩૮૪૭૫ છે, તેની ૨૧૦૦ વાગ્યે ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને ૨૧૦૦ વાગ્યે આરોપીઓએ સુપ્રીમ કોર્ટ ઓફ ઇન્ડિયા સ્પેશ્યલ રજા અરજી નંબર ૧૪૪૮૯/૨૦૨૩ ની બાબતમાં પસાર કરાયેલા આદેશ દ્વારા

આગોતરા જામીન અરજીને મંજૂરી આપી હતી જેથી આ કેસમાં આરોપીઓને ભારતની સુપ્રીમ કોર્ટના આદેશના આધારે યોગ્ય જામીન આપવા પર જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવે અને તેઓ વિગતવાર નિવેદન મેળવતી વખતે, તેઓ તપાસની કાર્યવાહી દરમિયાન સત્ય છુપાવી રહ્યા છે જેથી આરોપીઓએ તપાસની કાર્યવાહી દરમિયાન ગુનાની તપાસ કરવા માટે તેને ૭ દિવસ માટે પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલવો જોઈએ.

માંગણી માટેના ક્ષેત્રો

૧. આ મામલાની તપાસની કાર્યવાહી દરમિયાન, આરોપી તુષારભાઈ શાહ સામે મળેલા પ્રાથમિક પુરાવા પર, જેમાં ફરિયાદીએ પોતે આ બિલ્ડર હોવાનું જણાવ્યું હતું, જે હકીકત છે કે વર્તમાન આરોપીનો આ કેસમાં અન્ય આરોપીઓ સાથે પૂર્વ આયોજિત રીતે આરોપી સાથે પ્રથમ દૃષ્ટિએ ઈરાદો હતો.એવું જાણવા મળ્યું હતું કે ફરિયાદીની બેવફાઈ [વિશ્વાસઘાત] છે જેથી અન્ય આરોપીઓ સાથે સમગ્ર પૂર્વ–આયોજિત કાવતરાની તપાસ કરવી જરૂરી છે જેથી વર્તમાન આરોપી પોલીસ કસ્ટડીમાં હોવો જરૂરી બને.

૨. આ મામલે આરોપી તુષાર શાહે કોટક મહિન્દ્રા બેંકના ફરિયાદી કુંભારિયા ચેક નં. (૧) ૦૦૦૩૯૪ તારીખ ૩૧/૦૧/૨૦૨૩ શાખા, સુરત ના અધિકૃત હસ્તાક્ષરકર્તાના નામે રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦–અને (૨) ૦૦૦૩૯૫ તારીખ ૩૧/૦૧/૨૦૨૩ માટે રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦–(૩) ૦૦૦૩૯૬ તારીખ ૩૧/૦૧/૨૩ રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦–(૪) ૦૦૦૩૯૭ તારીખ ૩૧/૦૧/૨૦૨૩ રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦–(૫) ૦૦૦૩૯૮ ૩૧/૦૧/૨૦૨૩ રૂ. ૧૧,૦૦,૦૦૦–(૭)

૦૦૦૦૨૧ ૧૦/૦૨/૨૦૨૩ ૩. ૧૧,૦૦,૦૦૦–(૮) ૦૦૦૦૨૩ તારીખ ૧૮/૦૨/૨૦૨૩ ૩. ૧૧,૦૦,૦૦૦–(૯) ૦૦૦૨૪ તારીખ ૨૦/૦૨/૨૩ ૩. ૧૧,૦૦,૦૦૦–અને ૨૭૦ #[૨૦૨૪] ૮ એસ. સી. આર. ડિજિટલ સુપ્રીમ કોર્ટના અહેવાલો સાથે, આરોપીઓએ કોઈ ભૌતિક હકીકત જાહેર કરી નથી કે તેઓ જ્યાં ચેક રાખવામાં આવે છે તે સ્થળો સંબંધિત તપાસ કાર્યવાહીમાં સહકાર આપતા નથી અને ઉપરોક્ત તમામ ચેક પણ મહત્વપૂર્ણ પરિસ્થિતિજન્ય પુરાવા છે જેને તપાસ કાર્યવાહીના હેતુથી જપ્ત કરવા પડે છે જેથી પોલીસ કસ્ટડીમાં આરોપીની હાજરી જરૂરી બને.

૩. ફરિયાદી અને સાક્ષીએ ૩. ૧,૬૫,૦૦,૦૦૦/– (શબ્દોમાં માત્ર એક કરોડ સાઠ લાખ રૂપિયા) આરોપીઓને વિવિધ હપ્તામાં જે તેમણે રોકડમાં પણ લીધા હોવાનું સ્વીકાર્યું નથી અને આટલી મોટી રકમનો શું ઉપયોગ થયો.તપાસની કાર્યવાહી હાથ ધરવાની છે જેથી પોલીસ કસ્ટડીમાં આરોપીની હાજરી જરૂરી બને.

૪. ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૪૭,૪૪૮,૪૫૧,૪૨૭ હેઠળ આચરવામાં આવેલા ગુના માટે ઉમરા પોલીસ સ્ટેશનનું પ્રથમ ફોજદારી રજિસ્ટર નંબર ૬૨/૨૦૧૯ નોંધવામાં આવ્યું છે, જેથી આરોપીનો ગુનાહિત ઈતિહાસ હોય, આ ઉપરાંત પૂછપરછ દરમિયાન તેમણે કેટલા અન્ય ગુના કર્યા છે, તેઓ આડેધડ જવાબ આપીને સમય પસાર કરી રહ્યા છે અને આ તપાસમાંથી ઘણી મહત્વપૂર્ણ માહિતી તપાસ કાર્યવાહી દરમિયાન બહાર આવી શકે છે, જે તેમની તપાસ દરમિયાન હાજરી વિના મેળવી શકાતી નથી, તેથી આરોપી વ્યક્તિની પોલીસ કસ્ટડી આવશ્યક છે.

૫. જ્યારથી આ કેસમાં આરોપી સામે ગુનો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે ત્યારથી તે આજદિન સુધી ફરાર છે અને આ કેસમાં અન્ય સહ–આરોપી તેમના વિશેની માહિતી છુપાવી રહ્યા છે, જેની પણ તપાસ કરવાની જરૂર છે જેથી આરોપી વ્યક્તિની પોલીસ કસ્ટડી અનિવાર્યપણે જરૂરી બને.

ઉપરોક્ત આધારોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે સાતમા દિવસે આરોપીની પોલીસ કસ્ટડીને મંજૂરી આપવા વિનંતી કરીએ છીએ.ડાયરીની એક નકલ અહીં સંલગ્ન છે જેની નોંધ મહેરબાની કરીને લો.

આર. વાય. રાવલ
૧૩/૧૨/૨૦૨૩
પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર
I/C વેસુ પોલીસ સ્ટેશન
સુરત શહેર "

૩૪. રિમાન્ડ અરજીના પેરા નંબર ૩ પર તપાસ અધિકારીએ (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૪) નોંધ્યું છે કે આરોપી–અરજદારે રૂ. રૂ. ૧.૬૫ કરોડ જે ફરિયાદીએ આરોપી–અરજદારને વિવિધ હપ્તામાં ચૂકવવાનો દાવો કર્યો છે.અરજીના પેરા નંબર ૪માં લખવામાં આવ્યું છે કે ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ની કલમ ૪૪૭,૪૪૮,૪૫૧,૪૨૭ અને ૧૧૪ હેઠળ સજાપાત્ર ગુનાઓ માટે પી. એસ. ઉમરા ખાતે આરોપી સામે ગુના નંબર ૬૨/૨૦૧૯ નોંધવામાં આવ્યો હતો અને આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો કે આરોપીનો ગુનાહિત ઇતિહાસ હતો અને તે તેને પૂછવામાં આવતા પ્રશ્નોના અસ્પષ્ટ જવાબ આપી રહ્યો હતો.જો કે, એ નોંધવું યોગ્ય છે કે તપાસ અધિકારીએ ૧૨મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ પછી એક

પણ વખત આરોપીને તપાસ માટે ફરીથી બોલાવવાનો કોઈ પ્રયાસ કર્યો ન હતો, જ્યારે અચાનક આરોપીને તેના પોલીસ રિમાન્ડની માંગ કરવા માટે એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ હાજર થવાની નોટિસ આપવામાં આવી હતી.નોટિસની ભાષા પેરા ૫ (ઉપરોક્ત) માં પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવી છે અને તે એવો કોઈ સંકેત આપતું નથી કે આરોપી તપાસમાં સહકાર આપતો ન હતો.

૩૫. અમારો દ્રઢ મત છે કે આરોપી દ્વારા અસહયોગ એ એક બાબત છે અને આરોપીએ ગુનો કબૂલાત કરવાનો ઇનકાર કરવો એ બીજી બાબત છે.આરોપી પર એવી કોઈ જવાબદારી રહેશે નહીં કે તેની પૂછપરછ કરવામાં આવે ત્યારે તેણે ગુનો કબૂલ કરવો જ જોઇએ અને તે પછી જ તપાસ અધિકારીને સંતોષ થશે કે આરોપીએ તપાસમાં સહકાર આપ્યો છે.હકીકતમાં, પોલીસ અધિકારી સમક્ષ આરોપી દ્વારા કરવામાં આવેલી કોઈપણ કબૂલાત પુરાવામાં અસ્વીકાર્ય છે અને તે રેકોર્ડનો ભાગ પણ ન બની શકે.

૩૬. આ અદાલતે ૧૨મી જુલાઈ, ૨૦૨૪ના આદેશ દ્વારા પિટિશન ફોર સ્પેશિયલ લીવ ટુ અપીલ (સીઆરએલ) માં પસાર કર્યો હતો. નં.૧૦૫૩૬/૨૦૨૩ શીર્ષક 'સનુજ બંસલ વિરુદ્ધ ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને એ. એન. આર.' એ એવું માન્યું છે કે આરોપીની પૂછપરછની નોંધોમાં નોંધાયેલા આવા કબૂલાત આરોપપત્રનો ભાગ ન બની શકે.

૩૭. એફ. આઈ. આર. માં આરોપોને જોતાં, અમારો દ્રઢ મત છે કે તપાસ અધિકારીએ, પ્રથમ તબક્કે, ફરિયાદીને ગંભીર પૂછપરછ અને કડક પુરાવા

આપવા જોઈએ કારણ કે એફ. આઈ. આર. માં આરોપ મૂક્યો હતો કે તેણે ૩. આરોપી–અરજદારને ૩. ૧.૬૫ કરોડ, ફરિયાદી (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૬) એ પોતે આવકવેરો અધિનિયમ , ૧૯૬૧ અને પ્રિવેન્શન ઓફ મની લોન્ડરિંગ એક્ટ, ૨૦૦૨ (ટૂંકમાં 'પીએમએલએ') ની જોગવાઈઓનું ઘોર ઉલ્લંઘન કર્યું હતું.મોટા રોકડ વ્યવહારના આધારે ફરિયાદીના અસત્યાપિત આક્ષેપો પર આંખ આડા કાન કરીને અને આ મહત્વપૂર્ણ પાસા પર મૂળભૂત તપાસ કર્યા વિના એફ. આઈ. આર. નોંધીને, પોલીસ અધિકારીઓ સ્પષ્ટ રીતે કહીએ તો, તપાસ અધિકારી (અવગણના કરનાર–પ્રતિવાદી નંબર ૪) મૌખિક કરારના ઉલ્લંઘનના આરોપના આધારે નાગરિક વિવાદને ગુનાનો રંગ આપવાનો પ્રયાસ કરીને સ્પષ્ટપણે ફરિયાદી (અવગણના કરનાર–પ્રતિવાદી નંબર ૬) સાથે સાંઠગાંઠ કરી હતી.

૩૮. ફરિયાદી (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૬) એ એફ. આઈ. આર. માં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે તેણે જ આશરે ૩. ૫૪ લાખ અરજદારને આપવામાં આવ્યા હતા અને તે સંમત થયું હતું કે ચેકની મંજૂરી પર, આરોપી–અરજદાર ફરિયાદીની તરફેણમાં વિષય સંપત્તિના સંદર્ભમાં નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ અમલમાં મૂકશે.ફરિયાદીના આ આરોપોના સ્પષ્ટ વિરોધાભાસમાં, રિમાન્ડ અરજી (ઉપરોક્ત) ના પેરા નંબર ૨ પર તપાસ અધિકારીએ નોંધ્યું હતું કે કોટક મહિન્દ્રા બેંકના ચેક પર આરોપી–અરજદાર દ્વારા ફરિયાદીને (સામાવાળા નંબર ૬) આપવા માટે સહી કરવામાં આવી હતી અને તે તે વસૂલ કરી રહ્યો નથી.રિમાન્ડ અરજીમાં કરવામાં આવેલું ઉપરોક્ત નિવેદન એ એફ. આઈ. આર.

માં દર્શાવવામાં આવેલા આરોપોથી તદ્દન અલગ હોવાનું જણાય છે કે ફરિયાદી દ્વારા અરજદાર એટલે કે તુષારભાઈ શાહને ચેક આપવામાં આવ્યા હતા અને તેનાથી ઊલટું નહીં.એફ. આઈ. આર. માં કરવામાં આવેલ દાવો, કે આરોપી–અરજદાર ફરિયાદી (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૬) ના ચેક તેની બેંકમાં દાખલ કરી રહ્યો ન હતો અને તેને પકડી રાખ્યો હતો, તે સ્પષ્ટ રીતે દીવાની કાર્યવાહીનો આશરો લેવાને બદલે, આરોપીઓને ફોજદારી કેસમાં ફસાવવા માટે કોઈક રીતે બનાવવામાં આવેલ ઈચ્છાપૂર્વકનો આરોપ હતો.તે ફરિયાદીનો કથિત કેસ પણ નથી કે તેણે એફઆઈઆર દાખલ કરતા પહેલા આરોપી–અરજદારને તેને ચેક પરત કરવા કહ્યું હતું.

૩૯. અમે એમ પણ કહી શકીએ કે, જો આરોપી–અરજદારને ભારતીય પુરાવા અધિનિયમ , ૧૮૭૨ની કલમ ૨૭ હેઠળ માહિતીનો સામનો કરવો પડ્યો હોત, જેણે વાજબી માન્યતાને જન્મ આપ્યો હતો કે આવી માહિતી ગુનાહિત હકીકતની શોધ તરફ દોરી શકે છે, તો કદાચ રિમાન્ડ અરજીને અમુક હદ સુધી ન્યાયી ઠેરવી શકાતી હતી.જોકે, હાલની સ્થિતિમાં એવું નથી.

૪૦. તપાસ અધિકારી આરોપીની ગુનાહિત પૃષ્ઠભૂમિ વિશે જાણવા માંગતા હતા તેવું રિમાન્ડ અરજીમાં કરવામાં આવેલું વર્ણન પણ તેના ચહેરા પર કાલ્પનિક છે.રેકોર્ડ્સના ડિજિટાઇઝેશન સાથે, આરોપીઓના ગુનાહિત પશ્ચાદભૂ/રેકોર્ડ્સ સી. સી. ટી. એન. એસ. એટલે કે, ક્રાઇમ એન્ડ ક્રિમિનલ ટ્રેકિંગ નેટવર્ક સિસ્ટમ પર સહેલાઈથી ઉપલબ્ધ થશે અને આમ, તપાસ અધિકારી તેની ગુનાહિત પશ્ચાદભૂ શોધવા માટે આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડની માંગ કરી શક્યા ન

હોત.

૪૧. દેખીતી રીતે આ રીતે, તપાસ અધિકારીએ (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૪) રિમાન્ડ અરજી દાખલ કરતી વખતે, ખુલ્લેઆમ ખોટું અર્થઘટન કર્યું હતું અને આરોપી–અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી મેળવી હતી, જે ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આ અદાલતના આદેશની સુરક્ષાત્મક છત્રછાયા હેઠળ હતો.

૪૨. જો કોઈ પણ કલ્પના દ્વારા, તપાસ અધિકારીને અરજદારની પોલીસ કસ્ટડીની માંગણી કરવાની વાસ્તવિક અને પ્રામાણિક જરૂરિયાત લાગતી હોય, તો કાર્યવાહીનો યોગ્ય માર્ગ મેજિસ્ટ્રેટને રિમાન્ડ અરજી દ્વારા ખસેડવાને બદલે યોગ્ય નિર્દેશો મેળવવા માટે આ અદાલતમાં જવું હોત, જે દૂષિત, દુર્ભાવનાપૂર્ણ અને રેકોર્ડની સામે તિરસ્કારપૂર્ણ અધિનિયમ હતું.

૪૩. હવે, અમે સૂરતના ૬ ઠ્ઠી એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ તરીકે અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭નો કેસ હાથ ધરીશું, જેમણે ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ અરજદારને પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલવાનો આદેશ આપ્યો હતો.અવમાનકર્તાએ તેના જવાબના સોગંદનામામાં નીચેની દલીલો કરી છેઃ–

૪૩.૧ જવાબના સોગંદનામાના પેરા નંબર ૨ પર, અધિકારીએ આ અદાલતના આદેશના અર્થઘટનમાં પ્રામાણિક ભૂલ તરીકે ઓળખાતી બિનશરતી માફી માંગી છે.

૪૩.૨ જવાબ સોગંદનામાના પેરા નંબર ૩ માં, અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે આ અદાલતે અરજદારને તપાસ એજન્સીને સહકાર આપવાની શરતને આધિન વચગાળાની રાહત આપી હતી અને ૬ ઠ્ઠી

એસીજેએમની અદાલત હોવાને કારણે, અધિકારીને આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ આપવા માટે કલમ ૧૬૭ સીઆરપીસી હેઠળ અધિકારક્ષેત્ર સોંપવામાં આવ્યું હતું.અધિકારીએ જવાબના સોગંદનામામાં રજૂ કર્યું છે કે આરોપી–અરજદારની પોલીસ રિમાન્ડ મંજૂર કરીને, તેમણે તપાસ નિષ્પક્ષ રીતે હાથ ધરવામાં આવે તે સુનિશ્ચિત કરવાના પ્રામાણિક ઉદ્દેશ સાથે આ અદાલતના આદેશનું પાલન સુનિશ્ચિત કર્યું છે.

૪૩.૩ જવાબના સોગંદનામાના પેરા નંબર ૩.૧માં, અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭એ શપથ લીધા છે કે તપાસ એજન્સી પાસેથી રિમાન્ડ અરજી પ્રાપ્ત કર્યા પછી, અરજદાર દ્વારા તપાસમાં અસહયોગનો આરોપ લગાવતા, તેમણે માત્ર ગુજરાત રાજ્યમાં પ્રચલિત પ્રથા અને પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યું હતું, જેમાં અદાલતો આરોપી–અરજદારને તપાસમાં સહકાર આપવાના નિર્દેશ સાથે આગોતરા જામીન આદેશો જારી કરે છે અને આમ કરવામાં નિષ્ફળતા પર, તપાસ અધિકારીને પોલીસ રિમાન્ડ મેળવવાની સ્વતંત્રતા આપવામાં આવે છે.અવમાનના–પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ અવમાનના નોટિસના જવાબમાં સોગંદનામામાં લેવામાં આવેલી આ અરજીને સમર્થન આપવા માટે ગુજરાત હાઈકોર્ટના કેટલાક આદેશો જોડ્યા છે.

૪૩.૪ અરજદારને તેના પોલીસ રિમાન્ડ માંગવાના હેતુથી ૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ.ની અદાલત સમક્ષ હાજર રહેવાનો નિર્દેશ આપતી નોટિસ આપવામાં આવી હતી.આ નોટિસ તપાસ અધિકારીના કહેવા પર હતી અને સહાયક સરકારી વકીલ (એપીપી) દ્વારા મોકલવામાં આવી હતી.તપાસ

અધિકારીએ અરજદારના ૭ દિવસના રિમાન્ડની માંગ આ આધાર પર કરી હતી કે તે આ અદાલતના નિર્દેશ મુજબ તપાસમાં સહકાર આપી રહ્યો નથી.અરજદારે રિમાન્ડ અરજીનો વિરોધ કરવા માટે ન તો કોઈ લેખિત વિરોધ દાખલ કર્યો અને ન તો કોઈ સોગંદનામું દાખલ કર્યું.તેમણે પોતાના કબજામાં રહેલી માહિતી અને દસ્તાવેજો આપીને તપાસ એજન્સીને સહકાર આપ્યો હોવાનું પણ હકારાત્મક નિવેદન આપ્યું ન હતું.અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ દ્વારા અરજદારની અરજીને ભારપૂર્વક નકારી કાઢવામાં આવી છે કે પોલીસ રિમાન્ડ આપવાનો આદેશ અરજદાર અથવા તેના વકીલને સુનાવણીની યોગ્ય તક આપ્યા વિના પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૪૩.૫ જવાબના સોગંદનામાના પેરા નંબર ૫.૩ પર, અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ પુનરાવર્તન કર્યું છે કે આ અદાલતે ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આદેશ દ્વારા અરજદારની તરફેણમાં વચગાળાની રાહત આપી હતી અને અરજદારને તપાસમાં સહકાર આપવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો અને આમ, ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આદેશ (ઉપરોક્ત) ના પેરા પના ઉદ્દેશને ધ્યાનમાં રાખીને રિમાન્ડનો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૪૩.૬ જવાબ એફિડેવિટના પેરા નંબર ૫.૪ પર, અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ જણાવ્યું છે કે અરજદાર દ્વારા આ અદાલતના આદેશનું પાલન કરવામાં આવતું ન હોવાથી અને તપાસ ચાલુ રાખવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાથી, અવમાનક એક પ્રામાણિક માન્યતા હેઠળ હતો કે તેની પાસે સુનાવણી કરવાની અને રિમાન્ડ અરજીને મંજૂરી આપવાની સત્તા છે.કાયદા દ્વારા અધિકારીને

આપવામાં આવેલી ન્યાયિક વિવેકબુદ્ધિની કવાયત દરમિયાન જ ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩નો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૪૩.૭ અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલી દુર્વ્યવહારની ફરિયાદને ગુજરાત હાઈકોર્ટના ક્રિમિનલ મેન્યુઅલના પેરા ૧૪માં સૂચવવામાં આવેલી પ્રક્રિયાને અનુસરીને અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવી હતી.અરજદારે તેના વકીલોની હાજરીમાં પોલીસ દ્વારા દુર્વ્યવહારની ફરિયાદ કરી હોવાથી, અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭એ અરજદારનું શારીરિક નિરીક્ષણ કરવા માટે આગળ વધ્યા જેમાં તેના શરીર પર કોઈ બાહ્ય ઈજા અથવા હિંસાની નિશાની મળી ન હતી જે હકીકત અરજદારના નિવેદનમાં નોંધવામાં આવી હતી જેના પર તેણે પણ હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.

૪૩.૮ જવાબના સોગંદનામાના પેરા નંબર ૭માં જણાવવામાં આવ્યું છે કે અરજદારે તેને ન્યાયિક કસ્ટડીમાં લેવાનો કોઈ આદેશ આપ્યા વિના કલમ ૪૩૭ સીઆરપીસી હેઠળ જામીન અરજી દાખલ કરી હતી.આ અરજી કોર્ટની રજિસ્ટ્રી સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવી હતી અને સેન્ટ્રલ ફાઇલિંગ સિસ્ટમમાં નોંધવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ કોર્ટ સમક્ષ મૂકવામાં આવી હતી.સહાયક સરકારી વકીલ (એપીપી) એ જામીન માટેની અરજી પર વાંધો ઉઠાવ્યો હતો, પરંતુ કેસના તથ્યો અને સંજોગો અને આ અદાલત દ્વારા અરજદારને આપવામાં આવેલી વચગાળાની રાહતને ધ્યાનમાં રાખીને અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ તેને જામીન પર મુક્ત કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.

૪૩.૯ જવાબના સોગંદનામાના પેરા નંબર ૮માં, એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે

સુરતની એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટે પોલીસ કસ્ટડીમાં દુર્વ્યવહારનો આરોપ લગાવતી અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદને ચકાસણી માટે રાખવાનો આદેશ આપ્યો હતો, પરંતુ અરજદારે સ્વીકાર્યું હતું કે તેમની કસ્ટોડિયલ હિંસાની ફરિયાદ રિમાન્ડનો સમયગાળો પૂર્ણ થયાની તારીખે જ પ્રતિવાદી નંબર ૭ દ્વારા પહેલેથી જ નોંધવામાં આવી હતી, એટલે કે, ૧૬મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩, તેમણે ૬મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ના રોજ કલમ ૨૦૩ સીઆરપીસી હેઠળ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને ફરિયાદને ફગાવી દેવાનો વિગતવાર આદેશ પસાર કરવાનું યોગ્ય માન્યું હતું. અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ વિનંતી કરી છે કે તેણીની જાણ મુજબ, અરજદારે ઉપરોક્ત ન્યાયિક આદેશને પડકાર્યો નથી.આ તબક્કે, એ નોંધવું યોગ્ય રહેશે કે અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૭ એ જવાબના સોગંદનામામાં કોઈ કારણ આપ્યું નથી કે કેવી રીતે ૨૧ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના આદેશને ૨૭૬ #[૨૦૨૪] ૮ એસ. સી. આર. ડિજિટલ સુપ્રીમ કોર્ટ રિપોર્ટ્સ પૂર્વવર્તી, એટલે કે, ૮ મી એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે ફરિયાદને ચકાસણી માટે મૂકવી જોઈએ, જેનો અર્થ એ થશે કે કલમ ૨૦૦ અને ૨૦૨ સી. આર. પી. સી. હેઠળ નિવેદનો નોંધવાની સમીક્ષા તેમના દ્વારા થઈ શકી હોત.તેમ છતાં, ૬મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ના અવગણના કરનાર–પ્રતિવાદી નંબર ૭ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આદેશને ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા સુધારાત્મક અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને ૨૨મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૪ના આદેશ દ્વારા રદ કરવામાં આવ્યો છે, જે આર/ક્રિમિનલ રિવિઝન

એપ્લિકેશન નંબર ૨૭૩ ઓફ ૨૦૨૪માં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૪૩.૧૦ જવાબના સોગંદનામાના પેરા નંબર ૧૦ અને ૧૦.૧માં એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે અવમાનક–પ્રતિવાદીએ ૨૦૧૦થી ન્યાયપાલિકાની પ્રામાણિકપણે, નિષ્ઠાપૂર્વક અને સંપૂર્ણ પ્રતિબદ્ધતા સાથે સેવા કરી છે અને તે કાયદાના ચારેય ખૂણાઓમાં પોતાની ફરજો નિભાવવાનું ચાલુ રાખે છે.તેમણે આ અદાલતના આદેશનું પ્રામાણિકપણે ખોટું અર્થઘટન કર્યું હતું અને તેમનો એકમાત્ર ઈરાદો ન્યાયના હિતને સુરક્ષિત કરવાનો હતો અને તેથી, કથિત કૃત્યોને ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આ અદાલતના આદેશની ઈરાદાપૂર્વકની અવજ્ઞા ગણાવવી જોઈએ નહીં, જેમ કે અરજદારે આક્ષેપ કર્યો હતો.

૪૪. અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭એ ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આ અદાલતના આદેશમાંથી નીચેની લીટીઓ પર ભારપૂર્વક આધાર રાખ્યો છેઃ–

“૫. જો કે, અરજદારને તપાસમાં સહકાર આપવા અને જ્યારે પણ આવું કરવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે ત્યારે તપાસ અધિકારીને જાણ કરવા નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.”

તેણી વતી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે અરજદારને તપાસમાં સહકાર આપવાનો નિર્દેશ આપીને, આ અદાલતે તપાસ અધિકારીને તેની પોલીસ કસ્ટડી લેવાની સ્વતંત્રતા આપી હતી, જો તે તપાસમાં સહકાર ન આપે તો.તેણીએ એવો કેસ બનાવવાનો પ્રયાસ કર્યો કે અરજદારને પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ આપતો આદેશ પસાર કરીને, તેણીએ આ અદાલત દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા ઉપરોક્ત

નિર્દેશનું પાલન સુનિશ્ચિત કર્યું.

૪૫. ૬ ક્રી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) એ તેના સોગંદનામામાં એ હકીકત પર ઘણો ભાર મૂક્યો છે કે તપાસ અધિકારીએ તેની અરજીમાં નોંધ્યું હતું કે આરોપી–અરજદાર તપાસમાં સહકાર આપી રહ્યો નથી.અમે એ સમજવામાં નિષ્ફળ રહીએ છીએ કે આરોપોના આધારે ફોજદારી કેસમાં સહકાર શું હોઈ શકે, જે પ્રથમ દૃષ્ટિએ નાગરિક વિવાદના સંબંધમાં હોવાનું જણાય છે.પક્ષો વચ્ચેનો વ્યવહાર મિલકતના વેચાણ અને ખરીદી સાથે સંબંધિત હતો.જો કે, કથિત વેચાણ વ્યવહારના દસ્તાવેજીકરણ માટે કોઈ લેખિત કરાર થયો ન હતો.નિર્વિવાદપણે, આરોપી–અરજદાર ૧૧મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ તપાસ અધિકારી સમક્ષ તિરસ્કાર હેઠળના આદેશની નકલ સાથે પોલીસ સ્ટેશનમાં હાજર થયો હતો.આમ, અરજદારની પોલીસ કસ્ટડીની મંજૂરીની ન તો પ્રામાણિક અને ન તો વાસ્તવિક જરૂર હતી.

૪૬. અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૬એ તેના જવાબના સોગંદનામામાં સમજાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે કે પોલીસ કસ્ટડી આપવાનો આદેશ ગુજરાત રાજ્યમાં સુનીલભાઈ સુધીરભાઈ કોઠારી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ગુજરાત હાઈકોર્ટના ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદાના આધારે અનુસરવામાં આવતી પ્રથાથી ઉદ્ભવેલી ધારણાને આધારે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.આ ખુલાસો એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને ન તો વિશ્વાસપાત્ર છે અને ન તો માન્ય છે કારણ કે આ એવો કેસ નથી કે જેમાં ગુજરાતની અદાલતે કલમ ૪૩૮ સીઆરપીસી હેઠળ આગોતરા જામીનનો આદેશ આપ્યો હોય, જે અસ્પષ્ટ હતો અથવા વિવિધ

અર્થઘટનો માટે ખુલ્લો હતો અથવા તેમાં એવી શરત હતી કે તપાસ અધિકારી આરોપીના પોલીસ રિમાન્ડની માંગ કરી શકે છે.આ અદાલતે ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળ તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી વખતે ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના રોજ તિરસ્કાર હેઠળનો આદેશ પસાર કર્યો હતો, જેમાં એવી કોઈ શરત નહોતી કે આરોપીઓને પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલી શકાય.તપાસ અધિકારી (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૪) દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી સ્પષ્ટ રીતે તુચ્છ અને દુર્ભાવનાપૂર્ણ રિમાન્ડ અરજી પર અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી મંજૂર કરવામાં અને તેના જવાબના સોગંદનામામાં તેને યોગ્ય ઠેરવવાના પ્રયાસમાં અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ નો અભિગમ કે તે ગુજરાત રાજ્યમાં કહેવાતી પ્રચલિત પ્રથા પર આધારિત હતો તે સ્વીકારી શકાતો નથી.ઉલ્લેખનીય છે કે પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડનો સમયગાળો ૧૬મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ સમાપ્ત થયો હોવા છતાં, આરોપી અરજદારને ૧૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ સુધી વધુ અટકાયતમાં રાખવામાં આવ્યો હતો, જે તારીખે તેને નવા જામીન બોન્ડ રજૂ કરીને જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો, જે સ્પષ્ટ રીતે આ અદાલતના ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આદેશને અનુરૂપ છે.અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ જવાબના સોગંદનામામાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે આરોપી–અરજદારને ન્યાયિક કસ્ટડીમાં મોકલવાનો કોઈ આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો નથી.આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, ૧૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ સુધી આરોપીઓની અટકાયત સંપૂર્ણપણે ગેરબંધારણીય હતી અને ભારતના બંધારણની કલમ ૨૦ અને ૨૧ની ભાવનાથી વિપરીત હતી.આ અદાલતે અસંખ્ય નિર્ણયોમાં વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતા અને સ્વતંત્રતાના

અધિકારને સર્વોચ્ચ પાયા પર મૂક્યો છે.આ સંબંધમાં સંદર્ભ **રેખા વિરુદ્ધ ટી. એન. રાજ્ય**[5], ના કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણયનો હોઈ શકે છે, જેમાં તે નીચે મુજબ ધારવામાં આવ્યો હતોઃ–

"૧૪. અનુચ્છેદ ૨૧ એ ભારતના બંધારણ દ્વારા બાંયધરીકૃત મૂળભૂત અધિકારોમાંથી સૌથી મહત્વપૂર્ણ છે.નાગરિકની સ્વતંત્રતા એ આપણા પૂર્વજોએ લાંબા, ઐતિહાસિક અને કઠિન સંઘર્ષો પછી મેળવેલો સૌથી મહત્વપૂર્ણ અધિકાર છે.આપણા સ્થાપક પિતાઓને તેનું મૂલ્ય સમજાયું કારણ કે તેમણે સ્વતંત્રતા સંગ્રામ દરમિયાન આપણા દેશવાસીઓની નાગરિક સ્વતંત્રતાઓને વિદેશીઓ દ્વારા કચડવામાં આવતી જોઈ હતી, અને તેથી જ તેઓ નિર્ધારિત હતા કે વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતાના અધિકારને ભારતના લોકોના મૂળભૂત અધિકાર તરીકે જીવનના અધિકાર સાથે સર્વોચ્ચ પાયા પર મૂકવામાં આવશે.(ભાર પૂર્વક)

૪૭. જો પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ આપવાનો આદેશ કોઈ ગેરસમજને આધારે પ્રામાણિકપણે પસાર કરવામાં આવ્યો હોય, તો અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે આરોપી–અરજદારને પોલીસ કસ્ટડીના સમયગાળાના અંતે તરત જ કસ્ટડીમાંથી મુક્ત કરવામાં આવે.અરજદાર વતી દાખલ કરવામાં આવેલી વિશેષ રજા અરજીનો આખરે નિર્ણય લેવામાં આવ્યો ન હતો અને તે હજુ પણ ચુકાદો બાકી હતો, જ્યારે રિમાન્ડ અરજી પર વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તેથી, ૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) માટે આ અદાલતના આદેશનું કાલ્પનિક રીતે અર્થઘટન કરવા માટે

---

5 [૨૦૧૧]૪ એસ.સી.આર. ૭૪૦ ः (૨૦૧૧) ૫ એસ.સી.સી. ૨૪૪

તપાસ અધિકારી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી દૂષિત રિમાન્ડ અરજી પર કાર્યવાહી કરતી વખતેઆગળ વધવાનો કોઈ પ્રસંગ ન હતો

૪૮. ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્ર માટે જરૂરી છે કે પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ મંજૂર કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ કરતા પહેલા, અદાલતોએ કેસની હકીકતો પર ન્યાયિક મન લાગુ કરવું જોઈએ જેથી આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ ખરેખર જરૂરી છે કે કેમ તે સંતોષ પર પહોંચી શકાય.અદાલતો પાસેથી તપાસ એજન્સીઓના સંદેશવાહક તરીકે અધિનિયમ કરવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવતી નથી અને રિમાન્ડ અરજીઓને નિયમિત રીતે મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં.

૪૯. ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ, આરોપી–અરજદાર સામેની એફ. આઈ. આર. એક વિવાદ સાથે સંબંધિત હતી જે પ્રથમ દૃષ્ટિએ નાગરિક પ્રકૃતિની હોવાનું જણાય છે અને તેથી, વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટે આરોપી–અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ મંજૂર કરતી વખતે તપાસ અધિકારીની લાઇનને અનુસરવી જોઈએ નહીં.

૫૦. હકીકતમાં, આ અદાલતની પરવાનગી લીધા વિના અરજદારની પોલીસ કસ્ટડીની માંગ કરતી અરજી પર વિચાર કરી શકાયો ન હોત, જેમ કે સુશીલા અગ્રવાલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું.

૫૧. આ સંબંધમાં, અમને **અશોક કુમાર વિરુદ્ધ કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ ચંદીગઢ**[6] ના કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદાથી ફાયદો થયો છે, જેમાં એવું માનવામાં આવ્યું છે કે આગોતરા જામીન માટેની અરજીનો વિરોધ કરતી વખતે રાજ્ય તરફથી માત્ર દાવો કે કસ્ટોડિયલ તપાસ જરૂરી છે તે પૂરતું નહીં હોય.રાજ્યએ

---

6 ૨૦૨૪ એસ.સી.સી. ઓનલાઇન એસ.સી. ૨૭૪

તપાસના હેતુ માટે આરોપીની કસ્ટોડિયલ તપાસ શા માટે જરૂરી છે તે પ્રથમ દૃષ્ટિએ કેસ કરતાં વધુ બતાવવું પડશે અથવા સૂચવવું પડશે.

૫૨. આગળ જતાં, એ નોંધવું આવશ્યક છે કે રિમાન્ડના સમયગાળાના અંતે, ઇ ડ્ડી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) એ આરોપી–અરજદાર વતી કલમ ૪૩૭ સી.આર.પી.સી. હેઠળ દાખલ કરેલી અરજીનું મનોરંજન કર્યું હતું અને જામીન બોન્ડ રજૂ કરવા પર તેને જામીન પર મુક્ત કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.નિર્વિવાદપણે, આરોપીએ ૧૧મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ તેની હાજરીને અનુસરીને તપાસ અધિકારીને પહેલેથી જ જામીન બોન્ડ રજૂ કરી દીધા હતા અને તેથી, અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ દ્વારા આરોપીને તેની કસ્ટડીમાંથી મુક્તિ માટે જામીન બોન્ડનો નવો સેટ રજૂ કરવાની જરૂરિયાતમાં આપવામાં આવેલ નિર્દેશ અયોગ્ય અને સ્પષ્ટ રીતે વિરોધાભાસી હતો.જો આરોપીઓને નવા જામીન અને બોન્ડ માટે આગ્રહ કર્યા વિના મુક્ત કરવામાં આવ્યા હોત, તો પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૭ ના મનમાં જે ગેરસમજણ ચાલી રહી હતી તે સ્વીકારવામાં આવી હોત તે અંગે સ્પષ્ટીકરણ આપવાની માંગ કરવામાં આવી હતી.જો કે, હકીકત એ છે કે કલમ ૪૩૭ સીઆરપીસી હેઠળ ઔપચારિક અરજી લેવામાં આવી હતી અને તે પછી જ આરોપી–અરજદારને જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો, જે આ અદાલતના ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આદેશની સ્પષ્ટ અવગણના છે.પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડની પરાકાષ્ઠા અને જામીન બોન્ડ રજૂ કરવા પર આરોપી–અરજદારની મુક્તિ વચ્ચેનો સમયગાળો એટલે કે ૧૬મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩થી ૧૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ એ

એક અસ્પષ્ટ વિસ્તાર છે જેમાં અરજદારની કસ્ટડીને અધિકૃત કરતો કોઈ આદેશ ન હતો અને આમ સ્પષ્ટપણે અરજદારને લગભગ ૪૮ કલાક સુધી ગેરકાયદેસર રીતે અટકાયતમાં રાખવામાં આવ્યો હતો.

૫૩. એ નોંધવું યોગ્ય છે કે અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે રિમાન્ડ અરજી પર સખત વાંધો ઉઠાવ્યો હતો, જે હકીકત ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ની કાર્યવાહી પત્રકમાં નોંધવામાં આવી છે.જો કે, અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭ એ ઉપરોક્ત વાંધાને નકારી કાઢ્યો હતો, જે અમારા મતે, કોઈપણ અપવાદ વિના ટકી રહેવા માટે બંધાયેલો હતો, કારણ કે આ અદાલતનો આદેશ સ્પષ્ટ હતો અને એકમાત્ર સંભવિત અર્થઘટન એ હતું કે અરજદારને તેની ધરપકડના કિસ્સામાં જામીન પર મુક્ત કરવો જોઈએ.

૫૪. અમે, પ્રથમ દૃષ્ટિએ અનુભવીએ છીએ કે અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭એ પોલીસ અધિકારીઓના બચાવમાં કાર્યવાહી કરી હોય તેવું લાગે છે જ્યારે તેમણે ૧૬મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલી કસ્ટોડિયલ હિંસાની ફરિયાદ પર નોંધ કરી હતી કે, વ્યક્તિગત રીતે આરોપીના પગની તપાસ કર્યા પછી, તેમને તેના પર કોઈ ઈજા થઈ નથી.કાયદામાં જરૂરી છે કે જે ક્ષણે આરોપીએ પોલીસ કસ્ટડીમાં ત્રાસની ફરિયાદ કરી હોય, તે સમયે સંબંધિત મેજિસ્ટ્રેટ પર કલમ ૫૪ સીઆરપીસીના આદેશ મુજબ આરોપીની તબીબી તપાસ કરાવવાની ફરજ હતી. અહીં અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ઔપચારિક

ફરિયાદને એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા આગળ ધપાવવામાં આવી હતી, જેમણે ૨૨ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ તેની નોંધ લીધી હતી અને નિર્દેશ આપ્યો હતો કે ફરિયાદને ચકાસણી માટે પોસ્ટ કરવામાં આવે.ખાનગી ફરિયાદ પર સંજ્ઞાન લીધા પછી કાયદા અનુસાર એકમાત્ર સ્વીકાર્ય કાર્યવાહી, કલમ ૨૦૦ અને ૨૦૨ સીઆરપીસી હેઠળ સૂચવવામાં આવેલી ફરજિયાત પ્રક્રિયાનો આશરો લઈને ફરિયાદી અને તેના સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધવાની રહેશે. જો કે, એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા ૨૨ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ પસાર કરાયેલા આદેશની સંપૂર્ણ અવગણના કરીને, ૬મા એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૭) એ ૬ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ના આદેશ દ્વારા અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદને ફગાવી દીધી હતી, જેને ગુજરાત હાઈકોર્ટ દ્વારા ૨૨ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૪ના આદેશ દ્વારા યોગ્ય રીતે ઉલટાવી દેવામાં આવી છે.પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૭ નું આ વર્તન આ બાબતમાં તેના પક્ષપાતી અભિગમનો મજબૂત સંકેત આપે છે.

૫૫. ગુજરાત સરકારના અધિક મુખ્ય સચિવ તેમજ ગુજરાત હાઈકોર્ટ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલો દ્વારા રાજ્યમાં પ્રવર્તમાન લાંબા સમયથી ચાલતી પ્રથા વિશે રજૂ કરાયેલી દલીલો, કે સક્ષમ અદાલતે આગોતરા જામીન આપ્યા પછી તપાસ અધિકારી (ઓ) ને આરોપીઓની પોલીસ કસ્ટડી મેળવવા માટે સ્વતંત્રતા આપવામાં આવે છે, તે અમને એક ક્ષણ માટે અપીલ કરતી નથી.આવા અર્થઘટન કાયદાની અસંદિગ્ધ સ્થિતિ સાથે સુસંગત હોય તેવું લાગતું નથી.કલમ ૪૩૮ સી. આર. પી. સી. અથવા ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતા,

૨૦૨૩ (ત્યારબાદ 'બી. એન. એસ. એસ.' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ની નવી અધિનિયમિત કલમ ૪૮૨ હેઠળ નોંધાયેલી આગોતરા જામીનની જોગવાઈઓ, જે ૧ લી [૨૦૨૪] ૮ એસ. સી. આર. #૨૮૧ જુલાઈ, ૨૦૨૪ થી અમલમાં આવી છે, તે તપાસ અધિકારીને આવી કોઈ પણ સ્વતંત્રતાનો વિચાર કરતી નથી.જો કે, આગોતરા જામીન માટેની અરજીનો ચુકાદો આપતી અદાલત, આપેલ કેસમાં, સુશીલા અગ્રવાલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાને ધ્યાનમાં રાખીને આગોતરા જામીનની મુદતને પ્રતિબંધિત કરી શકે છે અને તેના પ્રકાશમાં યોગ્ય શરતો પણ લાદશે.જો કે, તે કારણભૂત નથી કે અલબત્ત, ઉચ્ચ અદાલત અથવા સેશન્સ કોર્ટ, કેસ તરીકે, આગોતરા જામીન અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી વખતે, આરોપીઓને આગોતરા જામીન આપે છે અને તેમ છતાં, તપાસ અધિકારીને નિયમિત રીતે લાંબા સમય સુધી કસ્ટડીમાં રાખવા માટે સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા આપવામાં આવે છે.આનાથી આરોપીઓને આગોતરા જામીન આપવા પાછળનો હેતુ અને ઈરાદો લગભગ નિષ્ફળ જશે.સુશીલા અગ્રવાલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતના બંધારણીય ખંડપીઠે આપેલા ચુકાદાના સંબંધિત અંશો તૈયાર સંદર્ભ માટે નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છેઃ–

“ ૮૫.૩.કલમ ૪૩૮ સી. આર. પી. સી. અદાલતોને તપાસ અથવા તપાસ વગેરે દરમિયાન પોલીસ દ્વારા સમયની દ્રષ્ટિએ અથવા એફ. આઈ. આર. દાખલ કરવા અથવા કોઈ સાક્ષીનું નિવેદન નોંધવા પર રાહત મર્યાદિત કરવા શરતો લાદવા માટે દબાણ અથવા ફરજ પાડતી નથી. (આગોતરા જામીન આપવા માટે) અરજી

પર વિચાર કરતી વખતે અને વિચારણા કરતી વખતે અદાલતે ગુનાની પ્રકૃતિ, વ્યક્તિની ભૂમિકા, તપાસના માર્ગને પ્રભાવિત કરવાની અથવા પુરાવા સાથે ચેડા કરવાની સંભાવના (સાક્ષીઓને ડરાવવા સહિત), ન્યાયથી ભાગી જવાની સંભાવના (જેમ કે દેશ છોડવા) વગેરે પર વિચાર કરવો પડે છે. અદાલતો ન્યાયી ગણાશે–અને સીઆરપીસીની કલમ ૪૩૭ (૩) માં [કલમ ૪૩૮ (૨) ના આધારે] વર્ણવેલ શરતો લાદવી જોઈએ.અન્ય પ્રતિબંધાત્મક શરતો લાદવાની જરૂરિયાતને કેસ–બાય–કેસ આધારે અને રાજ્ય અથવા તપાસ એજન્સી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી સામગ્રીના આધારે તોલવું પડશે.આવી વિશેષ અથવા અન્ય પ્રતિબંધાત્મક શરતો લાદવામાં આવી શકે છે જો કેસ અથવા કેસોની જરૂર હોય, પરંતુ તમામ કિસ્સાઓમાં નિયમિત રીતે લાદવી જોઈએ નહીં.તેવી જ રીતે, આગોતરા જામીનની મંજૂરીને મર્યાદિત કરતી શરતો આપવામાં આવી શકે છે, જો તે કોઈ પણ કેસ અથવા કેસોની હકીકતોમાં જરૂરી હોય તો; જો કે, આવી મર્યાદિત શરતો નિશ્ચિતપણે લાદવામાં નહીં આવે.

૮૫.૪– ૮૫.૭.....

૮૫.૮.પોલીસ અથવા તપાસ એજન્સી સંબંધિત અદાલતમાં જવા માટે તૈયાર છે, જેણે પ્રથમ વખત, કલમ ૪૩૯ (૨) હેઠળ આરોપીની ધરપકડ કરવાના નિર્દેશ માટે આગોતરા જામીન આપ્યા હતા, જેમ કે ફરાર થવું, તપાસ દરમિયાન સહકાર ન આપવો, તપાસ અથવા સુનાવણીના પરિણામને પ્રભાવિત કરવાના દૃષ્ટિકોણથી સાક્ષીઓને કરચોરી, ધાકધમકી અથવા પ્રલોભન વગેરે. અદાલત, આ સંદર્ભમાં, એવી અદાલત છે જે પ્રવર્તમાન સત્તાવાળાઓ અનુસાર, પ્રથમ

વખત આગોતરા જામીન આપે છે.(ભાર પૂર્વક)

૫૬. ઉપરોક્ત ચુકાદાનો ગુણોત્તર એ સ્પષ્ટ કરે છે કે કલમ ૪૩૮ સી. આર. પી. સી. અદાલતોને તપાસ અથવા તપાસ દરમિયાન પોલીસ દ્વારા સમયની દ્રષ્ટિએ અથવા એફ. આઈ. આર. દાખલ કરવા અથવા કોઈ સાક્ષીનું નિવેદન નોંધવા પર રાહત મર્યાદિત કરવા શરતો લાદવા માટે દબાણ અથવા ફરજ પાડતી નથી. કલમ ૪૩૭ (૩) સીઆરપીસીમાં વર્ણવેલ પ્રતિબંધાત્મક શરતો સિવાય અન્ય પ્રતિબંધાત્મક શરતો લાદવાની જરૂરિયાતને કેસ–બાય–કેસ આધારે અને રાજ્ય અથવા તપાસ એજન્સી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી સામગ્રીના આધારે તોલવું પડશે.આવી વિશેષ અથવા અન્ય પ્રતિબંધાત્મક શરતો લાદવામાં આવી શકે છે જો કેસનો વાસ્તવિક સંદર્ભ બાંહેધરી આપે છે પરંતુ તેને નિયમિત રીતે લાદવો જોઈએ નહીં અને કોર્ટે આવી શરતો લાદવાનો પ્રયાસ કરતા પહેલા દરેક કેસના ચોક્કસ તથ્યોના આધારે સાવચેતી સાથે અધિનિયમ કરવું પડશે.

૫૭. આ અદાલતે વારંવાર ચુકાદો આપ્યો છે કે ધરપકડ પૂર્વે જામીન આપવાની વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ ખૂબ જ સાવધાની સાથે થવો જોઈએ.આ સંબંધમાં **પી. ચિદમ્બરમ વિરુદ્ધ ડિરેક્ટોરેટ ઓફ એન્ફોર્સમેન્ટ**[7]નો સંદર્ભ આપવામાં આવી શકે છે.

૫૮. આમ, આગોતરા જામીન આપવાની સત્તાનો ઉપયોગ નિયમિત રીતે થવો જોઈએ નહીં અને અદાલતો આ જોગવાઈનો મોટા પ્રમાણમાં સાવધાનીપૂર્વક

---

7 [૨૦૧૯]૧૪ એસ.સી.આર. ૪૫૦ : (૨૦૧૯) ૧ એસ.સી.સી. ૨૪

ઉપયોગ કરે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.એકવાર, આગોતરા જામીન આપવા માટે લાગુ પડતા કડક માપદંડોને ધ્યાનમાં રાખીને અદાલત આવી સત્તાનો ઉપયોગ કરે છે, તો આવી સ્થિતિમાં, તપાસ અધિકારીને આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી મેળવવા માટે હેન્ડલ આપવું, આગોતરા જામીનના આદેશ પાછળના હેતુને નકારી કાઢશે અને નિષ્ફળ બનાવશે.આથી, અમને એવું માનવા માટે કોઈ ખચકાટ નથી કે ગુજરાત રાજ્યમાં જે પ્રથા પ્રચલિત છે કે આગોતરા જામીન અરજી પર કાર્યવાહી કરતી વખતે અદાલતો નિયમિતપણે પ્રતિબંધાત્મક શરત લાદે છે, જેમાં તપાસ અધિકારીઓને આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ મેળવવા માટે સંપૂર્ણ પરવાનગી આપવામાં આવે છે, જેમની તરફેણમાં આગોતરા જામીનનો આદેશ પસાર કરવામાં આવે છે, તે સુશીલા અગ્રવાલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતના બંધારણીય ખંડપીઠે આપેલા ચુકાદાના ગુણોત્તરનું સીધું ઉલ્લંઘન છે.સુનીલભાઈ સુધીરભાઈ કોઠારી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ગુજરાત હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદા કાયદાકીય રીતે સારા નથી કારણ કે તે સુશીલા અગ્રવાલ (ઉપરોક્ત) ના ગુણોત્તરની વિરુદ્ધ છે અને આમ, તે સ્પષ્ટ રીતે નકારી કાઢવામાં આવે છે.

તારણઃ–

૫૯. હરીફ રજુઆતો ધ્યાનમાં લીધા પછી અને રેકોર્ડ પર ઉપલબ્ધ સામગ્રીની વિસ્તૃત ચર્ચા કર્યા પછી, અમે નીચે પ્રમાણે તારણ કાઢીએ છીએઃ–

૫૯.૧ સુરત પોલીસ કમિશનર, પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૨ ની ભૂમિકાને ધ્યાનમાં લીધા પછી, અમે શોધી કાઢ્યું છે કે વેસુ પોલીસ સ્ટેશનમાં સીસીટીવી

કેમેરાના બિન-કાર્યને લગતા પાસા સિવાય ઉપરોક્ત અધિકારી સામે આરોપનો એક પણ અવાજ નથી.આમ, ઉપરોક્ત સામાવાળા ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આ અદાલતના હુકમનું પાલન ન કરવા/તિરસ્કાર માટે જવાબદાર ઠેરવી શકાતો નથી અને તેથી, અવમાનક-પ્રતિવાદી નંબર ૨ એટલે કે, પોલીસ કમિશનર, અજય કુમાર તોમરને જારી કરાયેલી અવમાનની નોટિસને મુક્ત કરવામાં આવે છે.

૫૯.૨ તે અવમાનક-પ્રતિવાદી નંબર ૩, ડેપ્યુટી કમિશનર, સુરત, ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના આ અદાલતના આદેશનું પાલન ન કરવા માટે સીધા જવાબદાર નથી.જો કે, પોલીસ સ્ટેશનમાં સીસીટીવી કેમેરાની યોગ્ય સ્થાપના અને જાળવણી સુનિશ્ચિત કરવામાં નિષ્ફળ રહેવામાં તેમની ભૂમિકાને જો ઇચ્છા હોય તો વિભાગીય સ્તરે તપાસનો વિષય બનાવી શકાય છે.આમ, અવમાનક-પ્રતિવાદી નંબર ૩, વિજયસિંહ ગુર્જર, નાયબ પોલીસ કમિશનર, ઝોન-૪, સુરતને જારી કરાયેલી અવમાનની નોટિસને મુક્ત કરવામાં આવે છે.

૫૯.૩ તપાસ અધિકારી, અવમાનક-પ્રતિવાદી નંબર ૪, પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટરે અહીં અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ માટે અરજી કરીને ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના આ અદાલતના આદેશની ખુલ્લેઆમ અવગણના અને ઘોર તિરસ્કારમાં કામ કર્યું હતું.૨૮૪ #[૨૦૨૪] ૮ એસ. સી. આર. ડિજિટલ સુપ્રીમ કોર્ટ રીમાન્ડ અરજીમાં તપાસ અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલા અહેવાલો કે જેમાં દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે આરોપી-અરજદાર તપાસમાં સહકાર આપી રહ્યો ન હતો તે સંપૂર્ણપણે બનાવટી હતો અને કોર્ટની આંખો પર ઊન ખેંચવાનો સ્પષ્ટ

પ્રયાસ હતો.૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આ અદાલતના આદેશના પાલન દરમિયાન, ન તો તપાસ અધિકારી પાસે આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ માંગવાનો કોઈ અધિકાર હતો અને ન તો એ હકીકતની પૃષ્ઠભૂમિમાં રિમાન્ડ માટેની વિનંતી વાજબી હતી કે મિલકત વેચવા માટેના મૌખિક કરારથી ઉદ્ભવેલા નાગરિક વિવાદના સંબંધમાં જ એફ. આઈ. આર. દાખલ કરવામાં આવી હતી.રિમાન્ડ અરજીમાં સ્પષ્ટ ખોટી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી, જેમાં તપાસ અધિકારીએ અનુમાન લગાવ્યું હતું કે આરોપી–અરજદાર દ્વારા જારી કરાયેલા ચેક પરત મેળવવાના હતા.એફ. આઈ. આર. મુજબ તે એક સ્વીકૃત સ્થિતિ છે, કે ચેક ફરિયાદી દ્વારા આરોપી–અરજદારને જારી કરવામાં આવ્યા હતા અને તેનાથી વિપરીત નહીં. વિશાળ રોકડ રકમ ટ્રાન્સફર કરવા અંગેના ફરિયાદીના આક્ષેપોના સત્યને ચકાસવામાં નિષ્ફળ રહીને. ૧. ૬૫ કરોડ આરોપીઓને આપ્યા હતા, તપાસ અધિકારીએ આવકવેરાના અધિનિયમ , ૧૯૬૧ના આદેશ તેમજ પીએમએલએની જોગવાઈઓ પ્રત્યે સંપૂર્ણ અજ્ઞાનતામાં કામ કર્યું હતું. એ સાચું છે કે, તપાસ અધિકારીએ (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૪) ૧૨મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ માત્ર થોડા કલાકો માટે જ આરોપી પાસેથી તપાસ કરી હતી અને ત્યારબાદ તરત જ પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ અરજી રજૂ કરવામાં આવી હતી.૧૨મી ડિસેમ્બર ૨૦૨૩ના રોજ આરોપીના રિમાન્ડ માટેની નોટિસ એ સૂચવતી નથી કે તેણે તપાસમાં સહકાર આપ્યો ન હતો.તેથી અમે એવું માનવા ઈચ્છીએ છીએ કે તપાસમાં અસહયોગના કથિત આધાર પર આરોપીઓના પોલીસ રિમાન્ડની માંગ કરતી વખતે તપાસ અધિકારી (સામાવાળા નંબર ૪) ની કાર્યવાહીમાં

પ્રામાણિકતાનો એક ટુકડો પણ ન હતો.અરજદારને આપવામાં આવેલ વચગાળાના રક્ષણની ચલણી નોટ દરમિયાન પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ માંગવાની કવાયત ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના આ અદાલતના આદેશની સંપૂર્ણ અવગણના હતી અને રેકોર્ડની સામે તિરસ્કાર સમાન છે.આથી, અમને એવું માનવા માટે કોઈ ખચકાટ નથી કે ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના આદેશમાં આરોપીઓના પોલીસ રિમાન્ડની માંગ કરતી વખતે તપાસ અધિકારી, આર. વાય. રાવલ, પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર, વેસુ પોલીસ સ્ટેશન, સુરત (પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૪) ઘોર તિરસ્કાર માટે દોષિત છે.

૫૯.૪ ૬ ઠ્ઠી એ.સી.જે.એમ. (અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૭) દ્વારા આપવામાં આવેલ ખુલાસો કે અરજદારની પોલીસ કસ્ટડીનો આદેશ ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ કાનૂની સ્થિતિની વાસ્તવિક ગેરસમજણના આધારે અધિકારક્ષેત્રની પ્રામાણિક કવાયતમાં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, તે અમને અપીલ કરતું નથી.અગાઉના પેરામાં નોંધાયેલા તારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, તે સ્પષ્ટ છે કે પ્રતિવાદી–પ્રતિવાદી નંબર ૭એ આરોપીની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ મંજૂર કરતી વખતે પક્ષપાતપૂર્ણ અને ઉશ્કેરણીજનક રીતે કામ કર્યું હતું.તેણીએ રજૂ કરેલું કારણ કે તેણી ગુજરાત રાજ્યમાં સ્થાયી અને પ્રવર્તમાન પ્રથાને કારણે ખોટી ધારણા હેઠળ કામ કરી રહી હતી, તે સ્પષ્ટ રીતે આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશની અવગણના છે.૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ અવમાનના હેઠળના આદેશમાં માત્ર એક જ અર્થઘટનની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી એટલે કે ધરપકડની સ્થિતિમાં આરોપી–અરજદારને જામીન પર મુક્ત કરવો પડ્યો

હતો.અરજદારની પોલીસ કસ્ટડી રિમાન્ડ મંજૂર કરવામાં અને ઉપરોક્ત સમયગાળો પૂર્ણ થયા પછી તેને મુક્ત કરવામાં નિષ્ફળ થવામાં અવમાનક–સામાવાળા નંબર ૭ ની કાર્યવાહી સ્પષ્ટપણે આ અદાલતના તારીખ ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના આદેશમાં છે અને તે તિરસ્કાર સમાન છે.પોલીસ રિમાન્ડનો સમયગાળો પૂરો થયા પછી લગભગ ૪૮ કલાક સુધી અરજદારની ગેરકાયદેસર અટકાયતમાં પણ સામાવાળા નંબર ૭ની અસંવેદનશીલ ક્રિયાઓએ ફાળો આપ્યો હતો.

૬૦. તદનુસાર, સામાવાળા નંબર ૨ એટલે કે, અજય કુમાર તોમર, પોલીસ કમિશનર, સુરત, સામાવાળા નંબર ૩ એટલે કે, વિજયસિંહ ગુર્જર, ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ પોલીસ, ઝોન–૪, સુરત અને સામાવાળા નંબર ૬ એટલે કે અભિષેક વિનોદકુમાર ગોસ્વામી (ફરિયાદી) ને જારી કરાયેલી અવમાનની નોટિસો મુક્ત થઈ જાય છે.

૬૧. ઉપરોક્ત ચર્ચાના પરિણામે, અમે આર. વાય. રાવલ, પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર, વેસુ પોલીસ સ્ટેશન, સુરત (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૪) અને દીપાબેન સંજયકુમાર ઠાકર, ૬ ઠ્ઠી એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, સુરત (અવમાનક–પ્રતિવાદી નંબર ૭) ને ૮ મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ ના આ અદાલતના આદેશની અવગણના કરવા બદલ દોષિત ઠેરવીએ છીએ.

એસએલપી (સી. આર. એલ.) ના (ઓ).૧૪૪૮૯ વર્ષ ૨૦૨૩નું ૫૩૭,૨૦૨૪નું ૧૧૧૬

૬૨. આ અદાલતે ૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩,૧૧મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ અને ૨૩મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ના અનુક્રમે ૨૦૨૩ની એસએલપી સંખ્યા ૧૪૪૮૯,૨૦૨૪ની ૫૩૭ અને ૨૦૨૪ની ૧૧૧૬માં પસાર કરેલા આદેશોને સંપૂર્ણ બનાવવામાં આવ્યા છે અને નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે કે અરજદારોને આપવામાં આવેલ વચગાળાના આગોતરા જામીન ૨૧મી જુલાઈ, ૨૦૨૩ની ૨૦૨૩ની એફ. આઈ. આર. સંખ્યા ૧૧૨૧૦૦૬૮૨૩૦૨૬૬ની કાર્યવાહીની પરાકાષ્ઠા સુધી સુનિશ્ચિત રહેશે.

૬૩. વિશેષ રજા અરજીઓનો તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૬૪. બાકી અરજીઓ, જો કોઈ હોય તો, તેનો નિકાલ કરવામાં આવશે.

કેસના પરિણામઃઅવમાનની અરજી આગામી તારીખ માટે સૂચિબદ્ધ કરવામાં આવી છે, એસએલપીનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો છે.

આના દ્વારા તૈયાર કરાયેલ હેડનોટ્સઃદિવ્યા પાંડ

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

==========

<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.